

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 juin 2005

PROJET DE LOI

**modifiant la législation relative à la
protection de la jeunesse et à la prise en
charge des mineurs ayant commis un fait
qualifié infraction**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. WATHELET

Art. 4

Apporter au 7° les modifications suivantes:

A) Au point d), proposé, remplacer le mot «vingt-trois» par le mot «dix-huit»;

B) Au point e), remplacer le mot «vingt-trois» par le mot «dix-huit».

JUSTIFICATION

Les Communautés ne sont pas compétentes pour exécuter des mesures relatives à des majeurs, donc à des personnes âgées de plus de dix-huit ans.

Les projets pédagogiques mis en place par les Communautés sont différents s'il s'agit d'un jeune de douze ou de quatorze ans ou d'un jeune majeur de dix-neuf ou vingt-deux ans.

Documents précédents :

Doc 51 **1467/ (2004/2005) :**

001 : Projet de loi.

002 : Avis du Conseil Supérieur de la Justice.

003 : Farde.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 juni 2005

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wetgeving betreffende de
jeugdbescherming en het ten laste nemen van
minderjarigen die een als misdrijf
omschreven feit hebben gepleegd**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER WATHELET

Art. 4

In de punten d) en e) van het ontworpen punt 7°, het woord «drieëntwintig» telkens vervangen door het woord «achttien».

VERANTWOORDING

De gemeenschappen zijn niet bevoegd om uitvoering te verlenen aan maatregelen betreffende meerderjarigen, dus betreffende mensen die ouder zijn dan achttien jaar.

De opvoedkundige programma's van de gemeenschappen verschillen van elkaar als het gaat om een jongere van twaalf of veertien jaar of een jongvolwassene van negentien of tweeëntwintig jaar.

Voorgaande documenten :

Doc 51 **1467/ (2004/2005) :**

001 : Wetsontwerp.

002 : Advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

003 : Kaft.

Il convient donc de modifier l'article 37, § 3, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse afin de recentrer l'action des Communautés sur les mineurs.

N° 2 DE M. WATHELET

Art. 5

A l'article 37bis, § 3, alinéa premier, proposé, supprimer le mot «notamment».

JUSTIFICATION

Dans la mesure où le juge est lié par l'accord de concertation, le contenu de celui-ci doit être défini précisément de manière à ce qu'il soit limité au litige privé entre parties et n'empiète pas sur les pouvoirs du juge relativement à l'action publique.

Le terme «notamment «en raison de son imprécision doit être omis.

N° 3 DE M. WATHELET

Art. 5

Compléter l'article 37bis, § 2, alinéa 3, comme suit:

«Le mineur est assisté par un avocat des mineurs, excepté lorsqu'il choisit un autre avocat. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis.».

JUSTIFICATION

Il est important de prévoir l'assistance obligatoire du mineur par un avocat spécialisé pour s'assurer que le mineur a bien conscience de toutes les conséquences de l'acceptation d'une médiation. L'avocat pourrait le conseiller utilement lors de la phase d'accord. Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué, à la requête du juge saisi du litige, un avocat des mineurs par le bâtonnier du barreau ou par le bureau d'aide juridique.

N° 4 DE M. WATHELET

Art. 4

Compléter l'article 37, § 2ter, proposé par un nouvel alinéa rédigé comme suit:

Bijgevolg moet artikel 37, § 7, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden gewijzigd teneinde het optreden van de gemeenschappen toe te spitsen op de minderjarigen.

Nr. 2 VAN DE HEER WATHELET

Art. 5

In de Franse versie van het ontworpen artikel 37bis, § 3, eerste lid, het woord «notamment» weglaten.

VERANTWOORDING

Aangezien de overlegovereenkomst bindend is voor de rechter moet de inhoud ervan nauwkeurig worden omschreven zodat ze wordt beperkt tot het privé-geschil tussen partijen en ze geen inbreuk maakt op de bevoegdheden van de rechter inzake de strafvordering.

Derhalve moet het woord «notamment» worden geschrapt omdat het onnauwkeurig is.

Nr. 3 VAN DE HEER WATHELET

Art. 5

Het ontworpen artikel 37bis, § 2, derde lid, wordt aangevuld met wat volgt:

«De minderjarige wordt bijgestaan door een advocaat voor minderjarigen, tenzij hij een andere advocaat kiest. Die advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis.».

VERANTWOORDING

Het is van belang ervoor te zorgen dat de minderjarige gegarandeerd wordt bijgestaan door een gespecialiseerd advocaat, teneinde zich ervan te vergewissen dat hij wel degelijk beseft wat allemaal de gevolgen zijn van het feit dat hij instemt met bemiddeling. De advocaat kan hem in de fase van het sluiten van het akkoord de nodige bijstand verlenen. Heeft de minderjarige geen advocaat, dan krijgt hij op verzoek van de geadieerde rechter een advocaat voor minderjarigen toegewezen door de stafhouder van de balie of door het bureau voor juridische bijstand.

Nr. 4 VAN DE HEER WATHELET

Art. 4

Het ontworpen artikel 37, § 2ter, aanvullen met een nieuw lid, luidende:

«Lors de cette procédure, le mineur est assisté par un avocat des mineurs, excepté lorsqu'il choisit un autre avocat. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis.»

JUSTIFICATION

Il s'impose qu'un avocat spécialisé soit présent aux côtés du mineur et de manière obligatoire, et ce à tous les stades des procédures, y compris lors de l'élaboration et la présentation d'un projet personnel. Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui en est désigné un par le Bâtonnier ou le bureau de l'aide juridique. Le mineur peut renoncer à l'assistance d'un avocat: cette renonciation doit toutefois être expresse et est soumise au contrôle du juge saisi du litige.

N° 5 DE M. WATHELET

Art. 12

Compléter l'article 45quater, § 1er, alinéa 5, proposé, comme suit:

«Le mineur est assisté par un avocat des mineurs, excepté lorsqu'il choisit un autre avocat. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis.»

JUSTIFICATION

Il est important de prévoir l'assistance obligatoire du mineur par un avocat spécialisé pour s'assurer que le mineur a bien conscience de toutes les conséquences de l'acceptation d'une médiation. L'avocat pourrait le conseiller utilement lors de la phase d'accord. Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué, à la requête du juge saisi du litige, un avocat des mineurs par le bâtonnier du barreau ou par le bureau d'aide juridique.

N° 6 DE M. WATHELET

Art. 14

Remplacer les mots «aux droits des victimes qui ont participé à la médiation et des personnes subrogées dans leurs droits d'obtenir une indemnisation» **par les mots** «aux droits des personnes subrogées dans les droits de la victime ou des victimes qui n'ont pas été associées à la médiation.»

«Tijdens die procedure wordt de minderjarige bijgestaan door een advocaat voor minderjarigen, tenzij hij een andere advocaat kiest. Die advocaat wordt in voorkomend geval aangewezen overeenkomstig artikel 54bis.»

VERANTWOORDING

De minderjarige moet verplicht worden bijgestaan door een gespecialiseerd advocaat in alle stadia van de procedure, ook bij de uitwerking en de voorstelling van een persoonlijk project. Als de minderjarige geen advocaat heeft, krijgt hij er een toegewezen door de stafhouder of het bureau voor juridische bijstand.

Nr. 5 VAN DE HEER WATHELET

Art. 12

Het ontworpen artikel 45quater, § 1, vijfde lid, vervangen door wat volgt:

«De minderjarige wordt bijgestaan door een advocaat voor minderjarigen, tenzij hij een andere advocaat kiest. Die advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis.»

VERANTWOORDING

Het is van belang ervoor te zorgen dat de minderjarige gegarandeerd wordt bijgestaan door een gespecialiseerd advocaat, teneinde zich ervan te vergewissen dat hij wel degelijk beseft wat allemaal de gevolgen zijn van het feit dat hij instemt met bemiddeling. De advocaat kan hem in de fase van het sluiten van het akkoord de nodige bijstand verlenen. Heeft de minderjarige geen advocaat, dan krijgt hij op verzoek van de geadieerde rechter een advocaat voor minderjarigen toegewezen door de stafhouder van de balie of door het bureau voor juridische bijstand.

Nr. 6 VAN DE HEER WATHELET

Art. 14

In het ontworpen artikel 47, de woorden «aan de rechten van de slachtoffers die hebben deelgenomen aan de bemiddeling en van de in hun rechten gesubrogeerden om een schadevergoeding te verkrijgen» **vervangen door de woorden** «aan de rechten van gesubrogeerden in de rechten van het slachtoffer of de slachtoffers die niet bij de bemiddeling werden betrokken».

JUSTIFICATION

La disposition proposée s'inspire de l'article 216ter, § 4, alinéa 2 du Code d'instruction criminelle. Cette disposition ne concerne cependant que les droits des victimes et des personnes subrogées dans leurs droits qui n'ont pas été associées à la médiation.

Prévoir que les victimes qui ont été associées à la médiation puissent, après la conclusion d'un accord dont elles sont partie prenante, obtenir une indemnisation qui n'a pas été prévue dans l'accord de médiation revient à vider l'accord de sa substance, en ce qu'il porte sur la réparation du préjudice, et à déséquilibrer et ainsi saper le processus de médiation lui-même.

Le présent amendement limite la portée de la disposition de la même manière que dans l'article 216ter, § 4, alinéa 2 du Code d'instruction criminelle.

N° 7 DE M. WATHELET

Art. 20

Remplacer l'article proposé comme suit:

«A l'article 52ter de la même loi, modifié par la loi du 2 février 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° L'alinéa 2 est remplacé comme suit:

«Le mineur est assisté par un avocat des mineurs lors de toute comparution devant le tribunal de la jeunesse, excepté lorsqu'il choisit un autre avocat. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis. Hors les cas où le tribunal de la jeunesse est saisi conformément à l'article 45.2b) ou c), le juge de la jeunesse peut néanmoins avoir un entretien particulier avec l'intéressé»;

2° A l'alinéa 4, les mots «ainsi qu'à son avocat», sont insérés après le mot «intéressé» et la phrase «La copie de l'ordonnance indique l'existence des voies de recours et les formes et délais à respecter» est insérée entre les mots «par pli judiciaire» et «Le délai d'appel».

VERANTWOORDING

Artikel 216ter, § 4, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering heeft model gestaan voor de ontworpen bepaling. Die betreft echter alleen de rechten van de slachtoffers en de in hun rechten gesubrogeerde personen die niet bij de bemiddeling werden betrokken.

Bepalen dat de slachtoffers die bij de bemiddeling werden betrokken na de sluiting van een overeenkomst waarbij ze partij zijn een schadevergoeding kunnen verkrijgen waarin de bemiddelingsovereenkomst niet voorziet, komt erop neer de overeenkomst, die betrekking heeft op het herstel van de schade, uit te hollen en het evenwicht te verstoren van het bemiddelingsproces zelf, waardoor het wordt ondermijnd.

Dit amendement beperkt de portee van de bepaling op dezelfde manier als in artikel 216ter, § 4, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering.

Nr. 7 VAN DE HEER WATHELET

Art. 20

Het voorgestelde artikel vervangen door wat volgt:

«In artikel 52ter van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

«1° Het tweede lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Bij elke verschijning voor de jeugdrechtbank wordt de minderjarige bijgestaan door een advocaat voor minderjarigen, tenzij hij een andere advocaat kiest. Die advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis. Behoudens de gevallen waarin de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig werd gemaakt overeenkomstig artikel 45.2.b) of c), kan de jeugdrechter evenwel een afzonderlijk onderhoud met de betrokkene hebben.»;

2° Het vierde lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Na het verhoor van de betrokkene, wordt hem en zijn advocaat een afschrift van de beschikking overhandigd, evenals aan zijn vader en moeder, voogden of personen die hem onder hun bewaring hebben, indien zij ter terechtzitting aanwezig zijn. Wanneer dat afschrift niet kon worden overhandigd, wordt de beslissing bij gerechtsbrief ter kennis gebracht. Het afschrift vermeldt de bestaande rechtsmiddelen, alsook de in acht te nemen vormvereisten en termijnen. De termijn voor hoger beroep loopt vanaf de overhandiging van het afschrift of vanaf de dag dat de betrokkene bij gerechtsbrief kennis heeft gekregen van de kennisgeving.».

JUSTIFICATION

Il est important de prévoir l'assistance obligatoire du mineur par un avocat spécialisé pour lors de toute comparution devant le tribunal de la jeunesse. Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué, à la requête du juge saisi du litige, un avocat des mineurs par le bâtonnier du barreau ou par le bureau d'aide juridique

Par ailleurs, il est prévu qu'une copie de l'ordonnance est remise également à l'avocat du mineur.

N° 8 DE M. WATHELET

Art. 24

A l'article 61 bis, alinéa 1er, proposé, insérer après le mot «intéressé» les mots «ainsi qu'à son avocat».

JUSTIFICATION

L'avocat du mineur, de par sa fonction particulière et son intervention dans le cadre de l'aide légale devrait pouvoir recevoir copie des jugements et arrêts rendus. Il demeure une personne de référence pour expliquer le contenu des décisions au mineur et, subsidiairement, à ses parents.

N° 9 DE M. WATHELET

Art. 47 bis (nouveau)

Insérer un article 47 bis, rédigé comme suit:

«Art. 47 bis. — *Un accord de coopération entre l'État et les Communautés, visé à l'article 92 bis, § 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, règle les modalités de financement de la mise en œuvre, par les communautés ou les services relevant de celles-ci, des mesures prévues par la présente loi.*».

JUSTIFICATION

Le projet de loi met à charge des communautés l'exécution de nombreuses et nouvelles missions.

Il convient donc qu'un accord de coopération soit conclu entre l'État et les communautés afin de préciser les modalités de financement par l'État fédéral de la mise en œuvre de ces mesures par les communautés.

La conclusion d'un accord de coopération à ce sujet est indispensable au respect de la répartition des compétences entre l'État fédéral et les communautés. Sans cet accord, le projet de loi violerait cette répartition des compétences en imposant aux communautés des obligations disproportion-

VERANTWOORDING

Het is van belang ervoor te zorgen dat de minderjarige gegarandeerd wordt bijgestaan door een gespecialiseerd advocaat, telkens wanneer hij voor de jeugdrechter moet verschijnen. Heeft de minderjarige geen advocaat, dan krijgt hij op verzoek van de geadieerde rechter een advocaat voor minderjarigen toegewezen door de stafhouder van de balie of door het bureau voor juridische bijstand.

Voorts wordt bepaald dat ook de advocaat van de minderjarige een afschrift van de beschikking ontvangt.

Nr. 8 VAN DE HEER WATHELET

Art. 24

In het voorgestelde artikel 61 bis, eerste lid, na de woorden «onder hun bewaring hebben» de woorden «alsook aan zijn advocaat,» invoegen.

VERANTWOORDING

De advocaat van de minderjarige zou, gezien zijn bijzondere functie en zijn rol in het kader van de rechtsbijstand, een afschrift van de uitgesproken vonnissen en arresten moeten ontvangen. Hij is nog steeds een contactpersoon tot wie de minderjarige – en, in bijkomende orde, diens ouders – zich kan (kunnen) richten voor toelichting bij de inhoud van de beslissingen.

Nr. 9 VAN DE HEER WATHELET

Art. 47 bis (nieuw)

Een artikel 47 bis invoegen, luidende:

«Art. 47 bis. — *Een samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de gemeenschappen, bedoeld bij artikel 92 bis, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, regelt de nadere financieringsregels van de uitvoering door de gemeenschappen of de onder hun bevoegdheid ressorterende diensten van de in deze wet bedoelde maatregelen.*».

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp belast de gemeenschappen met de uitvoering van tal van nieuwe taken.

Derhalve moet een samenwerkingsakkoord worden gesloten tussen de Staat en de gemeenschappen, teneinde te preciseren op welke wijze de federale Staat de door de gemeenschappen uit te voeren maatregelen zal financieren.

In dat verband moet een samenwerkingsakkoord worden gesloten, met het oog op de inachtneming van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de gemeenschappen. Zonder een soortgelijk akkoord zou het wetsontwerp indruisen tegen die bevoegdheidsverdeling, aange-

nées. Or, selon l'avis rendu par le Conseil d'État, «s'il devait s'avérer que la loi en projet emporte des charges disproportionnées pour les communautés, l'autorité fédérale serait incompétente pour édicter unilatéralement les mesures projetées».

Il convient donc qu'un accord de coopération soit conclu avant que la loi ne puisse entrer en vigueur.

N° 10 DE M. WATHELET

Art. 48

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 48. — Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de la présente loi. Cette date ne peut être antérieure à la conclusion des accords de coopération visés par la présente loi.»

JUSTIFICATION

Voir amendement précédent.

Melchior WATHELET (cdH)

N° 11 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 27 et 28

Au Chapitre 3, comprenant les articles 27 et 28, apporter les modifications suivantes:

1) Insérer, à la place de l'article 27, qui devient l'article 28bis, un article 27 nouveau rédigé comme suit:

«Art. 27. — La loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale est complétée par un nouveau chapitre rédigé comme suit:

«Chapitre V - REGLES RELATIVES À L'EXERCICE DE L'ACTION PUBLIQUE À LA SUITE D'UNE DÉCISION DE DESSAISISSEMENT ORDONNÉE PAR UNE JURIDICTION DE LA JEUNESSE.

Article 30. — Lorsque l'action publique est exercée en application de la présente loi à la suite d'une décision de dessaisissement ordonnée en application de l'article 57bis de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, à la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction et à la réparation du dommage causé par ce fait, les pièces relatives

zien het de gemeenschappen aldus onevenredige verplichtingen zou opleggen. In zijn advies stelt de Raad van State terzake het volgende: «Mocht blijken dat uit de ontworpen wet onevenredige lasten voor de gemeenschappen voortvloeien, dan zou de federale overheid onbevoegd zijn om eenzijdig in de ontworpen maatregelen te voorzien.» Derhalve moet een samenwerkingsakkoord worden gesloten vooraleer de wet in werking kan treden.

Nr. 10 VAN DE HEER WATHELET

Art. 48

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 48. — De Koning bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze wet. Die datum mag niet voorafgaan aan de datum waarop de bij deze wet bedoelde samenwerkingsakkoorden worden gesloten.»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 9.

Nr. 11 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 27 en 28

In hoofdstuk 3, dat de artikelen 27 en 28 bevat, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In de plaats van artikel 27, dat artikel 28bis wordt, een nieuwe artikel 27 invoegen, luidende:

«Art. 27. — De wet van 17 april 1878, houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, wordt aangevuld met een nieuw hoofdstuk, luidende:

«Hoofdstuk V - REGELS MET BETREKKING TOT DE UITOEFENING VAN DE STRAFVORDERING VOLGENDE OP EEN BESLISSING VAN UITHANDENGEVING BEVOLEN DOOR EEN JEUGDGERECHT.

Artikel 30. — Wanneer een strafvordering wordt ingesteld met toepassing van deze wet, ten gevolge van een beslissing van uithandengeving bevolen in toepassing van artikel 57bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroor-

à la personnalité et au milieu de vie de la personne poursuivie, ne peuvent être communiquées qu'à l'intéressé ou à son avocat, à l'exclusion de toute autre personne poursuivie et de la partie civile.».

2) Insérer, à la place de l'article 28, qui devient l'article 28ter, un article 28 nouveau rédigé comme suit:

«Art. 28. — L'art. 216quater, du Code d'instruction criminelle, inséré par la loi du 11 juillet 1994 et modifié par la loi du 13 avril 2005, est complété comme suit:

«La convocation par procès verbal est privilégiée en cas de poursuite intentée à l'encontre d'une personne ayant fait l'objet d'un dessaisissement en application de l'article 57bis de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, à la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction et à la réparation du dommage causé par ce fait.».

JUSTIFICATION

Le présent amendement apporte plusieurs modifications au chapitre 3 relatif aux dispositions modifiant le Code d'instruction criminelle.

Il est, tout d'abord, inséré une disposition à caractère général relative à la consultation du dossier répressif qui concerne un jeune ayant fait l'objet d'un dessaisissement par une juridiction de la jeunesse. Le nouvel article 57bis en projet de la loi du 8 avril 1965 prévoit en effet que la juridiction de la jeunesse qui décide un dessaisissement doit transmettre l'intégralité du dossier du jeune au ministère public, en ce compris les pièces relatives à la personnalité et au lieu de vie du jeune. Cette communication a pour objectif d'éclairer la juridiction de droit commun qui sera amenée à connaître de l'affaire sur la personnalité du jeune poursuivi. Seul ce dernier est concerné par lesdites pièces et peut y avoir accès. La partie civile ou les éventuels autres personnes poursuivies dans le cadre de la même affaire, ne peuvent avoir accès à ces pièces dès lors qu'elles ont trait à la vie privée du jeune concerné, et que d'ailleurs ne fondent pas les poursuites intentées à leur encontre ou qu'elles ne constituent pas un élément de preuve les concernant.

Ensuite, l'article 216quater du Code d'instruction criminelle est modifié. Cet article traite de la convocation par procès-verbal. Il est indiqué que ce mode de saisine est privilégié lorsque des poursuites sont intentées à l'encontre d'un jeune ayant fait l'objet d'un dessaisissement en application de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, à la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction et à la réparation du dommage causé par ce fait. L'objectif étant de privilégier, lorsque les circonstances de l'affaire

zaakte schade, mogen de stukken die verband houden met de persoonlijkheid en de leefomgeving van de vervolgte persoon uitsluitend worden meegedeeld aan de betrokkene of aan zijn advocaat, met uitsluiting van elke andere vervolgte persoon en van de burgerlijke partij.».

2) In de plaats van artikel 28, dat artikel 28ter wordt, een nieuwe artikel 28 invoegen, luidende:

«Art. 28. — Art. 216quater van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd door de wet van 11 juli 1994 en gewijzigd door de wet van 13 april 2005, wordt aangevuld als volgt:

«Aan de oproeping bij proces-verbaal wordt voorrang gegeven in geval van vervolging van een persoon uit handen gegeven is met toepassing van artikel 57bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade.».

VERANTWOORDING

Dit amendement brengt verscheidene wijzigingen aan in hoofdstuk 3 betreffende de bepalingen tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering.

Er wordt in de eerste plaats een bepaling ingevoegd van algemene aard inzake het raadplegen van een strafdossier betreffende een jongere die het voorwerp was van een uithandengeving door een jeugdrechtbank. Het nieuwe artikel 57bis in ontwerp van de wet van 8 april 1965 voorziet inderdaad dat de jeugdrechtbank die een beslissing tot uithandengeving neemt het integrale dossier moet overmaken aan het openbaar ministerie, inclusief alle stukken in verband met de persoonlijkheid en de leefomgeving van de jongere. Deze mededeling beoogt de rechtsmacht van gemeen recht die kennis zal nemen van de zaak voor te lichten over de persoonlijkheid van de vervolgte jongere. Deze stukken zijn enkel bestemd voor deze laatste die er de exclusieve toegang toe heeft. De burgerlijke partij of de eventuele andere personen die in het kader van dezelfde zaak worden vervolgd, mogen geen toegang krijgen tot deze stukken, aangezien ze betrekking hebben op het privé-leven van de betrokken jongere, en hoe dan ook de vervolgingen die tegen hen ingesteld zijn niet ondersteunen of wat hen betreft geen bewijselement vormen.

Vervolgens wordt artikel 216quater van het Wetboek van strafvordering gewijzigd. Dit artikel behandelt de oproeping bij proces-verbaal. Het is aangewezen dat aan deze wijze van aanhangigmaking de voorkeur wordt gegeven wanneer er vervolgingen worden ingesteld ten aanzien van een, met toepassing van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, uit handen gegeven

le permettent, la fixation et le jugement dans un délai plus rapide.

N° 12 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 1bis (nouveau)

Insérer un article 1^{er}bis, rédigé comme suit:

«Art. 1^{er}bis. — Dans la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse un titre préliminaire est inséré, rédigé comme suit:

«Titre préliminaire: Principes de l'administration de la justice des mineurs.

Les principes suivants sont reconnus et applicables à l'administration de la justice des mineurs:

- la prévention de la délinquance est essentielle pour protéger la société à long terme et exige que les autorités compétentes s'attaquent aux causes sous-jacentes de la délinquance des mineurs et qu'elles élaborent un cadre d'action multidisciplinaire.

- toute intervention de l'administration de la justice des mineurs est, dans la mesure du possible, assurée par des intervenants, fonctionnaires et magistrats qui ont reçu une formation spécifique et continue en matière de droit de la jeunesse;

- l'administration de la justice des mineurs poursuit les objectifs d'éducation, de responsabilisation et de réinsertion sociale ainsi que de protection de la société;

- les mineurs ne peuvent, dans tous les cas, être assimilés aux majeurs quant à leur degré de responsabilité et aux conséquences de leurs actes. Toutefois, les mineurs ayant commis un fait qualifié infraction doivent être amenés à prendre conscience des conséquences de leurs actes;

- les mineurs jouissent dans le cadre de cette loi, à titre propre, de droits et libertés, au nombre desquels figurent ceux qui sont énoncés dans la Constitution et la Convention internationale des droits de l'enfant, et notamment le droit de se faire entendre au cours du processus conduisant à des décisions qui les touchent et de prendre part à ce processus, ces droits et libertés devant être assortis de garanties spéciales:

– les jeunes ont le droit, chaque fois que la loi est susceptible de porter atteinte à certains de leurs droits et libertés, d'être informés du contenu de ces droits et libertés;

jongere. Het is de bedoeling om, wanneer de omstandigheden van de zaak het toelaten, binnen een kortere termijn te komen tot het bepalen van de rechtsdag en het uitspreken van het vonnis.

Nr. 12 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 1bis (nieuw)

Een artikel 1bis invoegen, luidende als volgt:

«Art. 1bis. — In de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming wordt een voorafgaande titel ingevoegd, luidende:

«Voorafgaande titel: Beginselen van de rechtsbedeling ten aanzien van minderjarigen

De volgende beginselen zijn erkend en van toepassing op de rechtsbedeling ten aanzien minderjarigen:

- de voorkoming van delinquentie is van wezenlijk belang om de maatschappij op lange termijn te beschermen. Zulks vereist dat de bevoegde autoriteiten de onderliggende oorzaken van de jeugddelinquentie aanpakken en een multidisciplinair actieplan uitwerken;

- elke rechtsbedeling ten aanzien van minderjarigen gebeurt, voor zover zulks mogelijk is, door actoren, ambtenaren en magistraten met een specifieke en permanente opleiding inzake jeugdrecht;

- de rechtsbedeling ten aanzien van minderjarigen streeft doelstellingen na inzake opvoeding, verantwoordelijkheidszin, resocialisatie en bescherming van de maatschappij;

- de minderjarigen mogen geenszins worden gelijkgesteld met meerderjarigen wat de mate van verantwoordelijkheid en de gevolgen van hun daden betreft. De minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, moeten evenwel bewust worden gemaakt van de gevolgen van hun daden;

- de minderjarigen genieten in het kader van deze wet persoonlijke rechten en vrijheden, waaronder die omschreven in de Grondwet en in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, inzonderheid het recht te worden gehoord tijdens het proces dat leidt tot beslissingen die hen aangaan en het recht daaraan deel te nemen. Deze rechten en plichten moeten gepaard gaan met bijzondere waarborgen:

– telkens als de wet afbreuk kan doen aan bepaalde rechten en vrijheden van de jongeren, hebben die jongeren het recht te worden geïnformeerd over de inhoud van deze rechten en vrijheden;

– les père et mère assument l'entretien, l'éducation et la surveillance de leurs enfants. Par conséquent, les jeunes ne peuvent être entièrement ou partiellement soustraits à l'autorité parentale que dans les seuls cas où des mesures comportant le maintien de cette autorité sont contre-indiquées;

– la situation des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction requiert surveillance, éducation, discipline et encadrement. Toutefois, l'état de dépendance où ils se trouvent, leur degré de développement et de maturité créent dans leur chef des besoins spéciaux qui exigent écoute, conseils et assistance;

– toute intervention comportant une mesure éducative vise à encourager le jeune à intégrer les normes de la vie sociale;

– dans le cadre de la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction, il est fait recours, lorsque cela est possible, aux mesures de substitution aux procédures judiciaires prévues

– dans le cadre de la loi, le droit des jeunes à la liberté ne peut souffrir que d'un minimum d'entraves commandées par la protection de la société, compte tenu des besoins des jeunes, des intérêts de leur famille et du droit des victimes.»

JUSTIFICATION

Cet article insère dans la loi du 8 avril 1965 un titre préliminaire ayant trait aux principes fondamentaux qui doivent guider les interventions de l'État à l'égard de mineurs délinquants.

A titre d'exemple, il est important d'inscrire dans la législation le principe de la spécificité de la réaction sociale face à la délinquance juvénile; le principe selon lequel l'intervention du juge et sa réponse tiendront compte de la personnalité du mineur mais aussi de la nature de l'acte posé; le principe en vertu duquel le juge privilégiera toujours le maintien dans le milieu de vie; le droit pour la société de se défendre au nom de la sécurité publique face à des comportements violents commis par des mineurs; le principe de la responsabilisation du mineur face à la portée de son acte et des dommages causés aux victimes et à l'ordre social.

N° 13 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 2bis (nouveau)

Insérer un article 2bis, rédigé comme suit:

– de vader en moeder nemen het onderhoud en de opvoeding van en het toezicht op hun kinderen op zich. Bijgevolg kunnen de jongeren enkel volledig of gedeeltelijk aan het ouderlijk gezag worden onttrokken in de gevallen waarin maatregelen houdende handhaving van dit gezag als een contra-indicatie kunnen worden beschouwd;

– de situatie van de minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, vereist toezicht, opvoeding, tucht en begeleiding. Hun toestand van afhankelijkheid, hun ontwikkelings- en maturiteitsgraad scheppen echter bijzondere noden die luisterbereidheid, raad en bijstand vereisen;

– elk optreden dat een opvoedende maatregel inhoudt, heeft tot doel de jongere aan te moedigen zich de maatschappelijke normen eigen te maken;

– bij de tenlasteneming van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, wordt, wanneer zulks mogelijk is, een beroep gedaan op de in de wet bepaalde vervangingsmaatregelen voor de gerechtelijke procedures, waarbij evenwel rekening wordt gehouden met de bescherming van de maatschappij;

– in het kader van de wet mogen aan het recht op vrijheid van de jongeren slechts minimale belemmeringen worden opgelegd die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de maatschappij, rekening houdend met de noden van de jongeren, de belangen van hun familie en het recht van de slachtoffers.»

VERANTWOORDING

Krachtens dit artikel wordt in de wet van 8 april 1965 een voorafgaande titel ingevoegd met betrekking tot de fundamentele beginselen die het optreden van de Staat ten aanzien van minderjarige delinquenten moeten leiden.

Het is bijvoorbeeld belangrijk in de wetgeving het beginsel op te nemen van de specifieke aard van de maatschappelijke reactie op jeugddelinquentie. Zulks houdt in dat de rechter bij zijn optreden en zijn reactie rekening houdt met de persoonlijkheid van de minderjarige, maar ook met de aard van het gepleegde feit; dat de rechter altijd de voorkeur geeft aan het behoud van de minderjarige in zijn omgeving; dat de maatschappij het recht heeft zich op grond van de openbare veiligheid te verdedigen tegen gewelddadig gedrag van jongeren; dat de minderjarige wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheid met betrekking tot de draagwijdte van zijn daad en de schade veroorzaakt aan de slachtoffers en de maatschappelijke orde.

Nr. 13 AN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 2bis (nieuw)

Een artikel 2bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 2bis. — L'article 10 de la même loi, abrogée par la loi du 10 octobre 1967 est rétabli comme suit:

«Art. 10. — Par l'intermédiaire du greffier, toute décision, soit une mesure provisoire soit une mesure sur le fond prise par le juge de la jeunesse ou le tribunal de la jeunesse, en première instance ou en degré d'appel, est transmise encore le jour même de la décision par simple copie à l'avocat du mineur sauf en cas d'envoi au mineur lui-même et sous réserve d'autres dispositions légales.».

JUSTIFICATION

Aujourd'hui, c'est vrai que dans certaines juridictions, l'avocat du mineur reçoit une copie tant de la décision du cabinet que de l'audience dans les 24 heures sous réserve de dispositions légales à ce sujet. Comme ce n'est pas une obligation légale, mais plutôt utile, nous inscrivons ce principe explicitement dans la législation.

N° 14 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art.3

Dans l'article 29bis, en projet, remplacer les mots «les personnes qui exercent l'autorité parentale» par les mots «le père et la mère, sauf s'ils sont totalement déchus de l'autorité parentale ou déchus de l'exercice des droits repris à l'article 33, 1° et 2°, ainsi que le tuteur, le protuteur ou les personnes auxquelles, en vigueur de l'article 34 de la présente loi, l'exercice a été confié des droits repris à l'article 33, 1° et 2°».

JUSTIFICATION

Le présent amendement étend à l'article 29bis la notion d'autorité parentale étant donné que le règlement du stage parental relève de l'assistance aux personnes et que préférer dans ce cadre une intervention adéquate en termes d'assistance va au-delà de l'intervention répressive. La notion est étendue au père, à la mère, l'adoptant ou les adoptants y compris, sauf si conformément à la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, ceux-ci ont été déchus totalement de l'autorité parentale ou de l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°. Le tuteur est également visé, en dehors par contre du tuteur désigné conformément au Titre XIII, Chapitre 6 «Tutelle des mineurs étrangers non accompagnés» de la loi-programme du 24 décembre 2002, modifiée par les lois-programmes des 22 décembre 2003 et 27 décembre 2004. En effet, ce tuteur ne s'occupe pas de l'accueil du jeune et

«Art. 2bis. — Artikel 10 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, opgeheven bij de wet van 10 oktober 1967, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 10. — Door toedoen van de griffier wordt elke beslissing, te weten een voorlopige maatregel of een maatregel ten gronde, van de jeugdrechter of de jeugdrechtbank, in eerste aanleg of in hoger beroep, de dag van de beslissing zelf bij gewone kopie overgezonden aan de advocaat van de minderjarige, behalve in geval van toezending ervan aan de minderjarige zelf en onverminderd andersluidende wettelijke bepalingen.».

VERANTWOORDING

Thans is het zo dat in bepaalde rechtsgebieden de advocaat van de minderjarige een kopie ontvangt van de beslissing van het kabinet en van de zitting binnen 24 uur, onder voorbehoud van de wettelijke bepalingen terzake. Aangezien dit geen wettelijke verplichting is, maar wel zeer nuttig blijkt te zijn, wordt dit beginsel expliciet opgenomen in de wetgeving.

Nr. 14 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 3

In het ontworpen artikel 29bis, de woorden «de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen» vervangen door de woorden «de vader en de moeder, tenzij deze, overeenkomstig deze wet, volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten, alsook de voogd, pleegvoogd of de personen aan wie, krachtens artikel 34 van deze wet, de uitoefening werd toegewezen van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt in artikel 29bis, de notie ouderlijk gezag uitgebreid, aangezien de regeling van de ouderstage behoort tot de bijstand aan personen en een daarin passende hulpverleningsgerichte interventie te verkiezen is boven de repressieve interventie. De notie wordt uitgebreid tot de vader, de moeder, met inbegrip van de adoptant of adoptanten, tenzij deze, overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten. Ook de voogd wordt geïnviseerd, met uitsluiting evenwel van de voogd aangewezen overeenkomstig Titel XIII, Hoofdstuk 6, «Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen» van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd door de programmawetten van 22 december 2003 en 27 december 2004. Deze staat

n'est pas non plus civilement responsable dans le sens de l'article 1384 du Code civil. Finalement, la disposition s'applique au protuteur, ainsi qu'aux personnes physiques à qui l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°, de la loi précitée a été confié conformément à l'article 34 de la même loi.

N° 15 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 4

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1) Au 2° dans le texte néerlandais de l'article 37, § 2, 1°, en projet, remplacer les mots «*streng vermanen*» par le mot «*berispen*»;

2) Au 2° dans le texte néerlandais de l'article 37, § 2, 9°, en projet, remplacer les mots «*een openbare instelling voor jeugdbescherming*» par les mots «*een gemeenschapsinstelling*»;

3) Au 2°, à l'article 37, § 2, 10°, en projet, supprimer les mots «notamment pour établir un bilan médico-psychologique»;

4) Au 4° dans la version néerlandaise de l'article 37, § 2ter, g), en projet, remplacer les mots «*diensten voor bijzondere jeugdbijstand ingericht door de bevoegde instanties*» par les mots «*diensten voor jeugdhulpverlening, ingericht door de bevoegde gemeenschappen*»;

5) Au 4° dans le texte français de l'article 37, § 2ter, g), en projet, supprimer le mot «*spéciale*»;

6) Insérer au 7° un point *dbis*) rédigé comme suit:

«*dbis*) A l'article 2, 2°, dans le texte néerlandais, les mots «*als misdrijf gekwalificeerd feit*» sont remplacés par les mots «*als misdrijf omschreven feit*».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à apporter des corrections d'ordre terminologique et à améliorer la terminologie utilisée.

immers niet in voor de opvang van de minderjarige en is evenmin burgerrechtelijk aansprakelijk in de zin van artikel 1384 Burgerlijk Wetboek. Daarnaast is de bepaling ook van toepassing op de pleegvoogd, alsook op de natuurlijke personen aan wie, krachtens artikel 34 van voormelde wet betreffende de jeugdbescherming, de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten werd toegewezen.

Nr. 15 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 4

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In het 2° in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 37, § 2, 1°, de woorden «*streng vermanen*» vervangen door het woord «*berispen*»;

2) In het 2° in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 37, § 2, 9°, de woorden «*een openbare instelling voor jeugdbescherming*» vervangen door de woorden «*een gemeenschapsinstelling*»;

3) In het 2° in het ontworpen artikel 37, § 2, 10°, worden de woorden «*inzonderheid met het oog op een medisch-psychologische evaluatie*» weggelaten;

4) In het 4° in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 37, § 2ter, g), worden de woorden «*diensten voor bijzondere jeugdbijstand ingericht door de bevoegde instanties*» vervangen door de woorden «*diensten voor jeugdhulpverlening, ingericht door de bevoegde gemeenschappen*»;

5) In het 4° in de Franse tekst van het ontworpen artikel 37, § 2ter, g), het woord «*spéciale*» weglaten;

6) In het 7°, een punt *dbis*) invoegen luidende:

«*dbis*) In het tweede lid, 2°, in de Nederlandse tekst, worden de woorden «*als misdrijf gekwalificeerd feit*» vervangen door de woorden «*als misdrijf omschreven feit*».

VERANTWOORDING

Met dit amendement worden taalkundige verbeteringen, en een verbetering in gebruik van terminologie beoogd.

N° 16 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis, rédigé comme suit:

«Article 4bis. — A l'article 36, 5°, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse sont apportées les modifications suivantes:

1) Dans le texte néerlandais, le mot «*bereik*» est remplacé par le mot «*bereikt*»;

2) Dans le texte néerlandais, les mots «*article 119, § 2, alinéa 2, 1*» sont remplacés par les mots «*article 119bis, § 2, alinéa 1°*».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à apporter dans le texte néerlandais une correction d'ordre linguistique ainsi qu'une rectification de la référence de la disposition à laquelle il est renvoyé.

N° 17 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 5

Apporter à l'article 37bis, en projet, les modifications suivantes:**1) Compléter le § 1er par l'alinéa suivant:**

«Le service de médiation rédige un rapport succinct qui précise que:

1° soit la médiation n'a pas été entamée parce que:

a. une des personnes concernées n'a pas pu être jointe;

b. une des parties concernées ne souhaitait pas que la médiation soit entamée.

c. les personnes concernées ont déjà conclu un accord ou que la personne lésée ne formule plus d'exigence;

d. le jeune nie les faits.

2° soit la médiation n'a donné aucun résultat. Dans ce cas, il est fait mention des informations suivantes:

a. le nom des personnes concernées qui ont été contactées, accompagné de la mention qu'aucun accord n'a été atteint;

Nr. 16 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 4bis invoegen, luidend als volgt:

«Artikel 4bis. — In het artikel 36, 5° van de Wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) In de Nederlandse tekst wordt het woord «*bereik*» vervangen door het woord «*bereikt*»;

2) In de Nederlandse tekst worden de woorden «*artikel 119, § 2, lid 2, 1*» vervangen door de woorden «*artikel 119bis, § 2, lid 2, 1°*».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt in de Nederlandse tekst een taalkundige verbetering en een verbetering in de verwijzing naar de juiste bepaling aan te brengen.

Nr. 17 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 5

In het artikel 37bis, in ontwerp, worden de volgende wijzigingen aangebracht:**1) Paragraaf 1, aanvullen met een lid, luidende als volgt:**

«De bemiddelingsdienst stelt een bondig verslag op, waarin vermeld wordt dat:

1° Ofwel de bemiddeling niet werd aangevat, omdat:

a. één van de betrokken personen niet kon worden bereikt;

b. één van de betrokken partijen de bemiddeling niet wilde opstarten.

c. de betrokken personen reeds een akkoord hebben gesloten, of de benadeelde persoon geen eis meer instelt;

d. de jongere de feiten ontkent.

2° Ofwel de bemiddeling geen resultaat heeft opgeleverd. In dit geval wordt de volgende informatie vermeld:

a. de naam van de betrokken personen die gecontacteerd werden, met de vermelding dat er geen overeenstemming werd bereikt;

b. toute autre information, dont la communication est signée pour accord par toutes les personnes concernées;

Les informations pouvant porter préjudice au mineur ne sont par contre pas reprises.

3° soit la médiation a abouti. Dans ce cas, l'accord signé par les personnes concernées est versé au dossier judiciaire.»;

2) dans le § 2, alinéa 2, remplacer les mots «les personnes qui exercent l'autorité parentale **par les mots** «le père, la mère, l'adoptant ou les adoptants, sauf s'ils sont totalement déchus de l'autorité parentale ou déchus de l'exercice des droits repris à l'article 33, 1° et 2°, ainsi que le tuteur, le protuteur ou les personnes auxquelles, en vigueur de l'article 34 de la présente loi, l'exercice a été confié des droits repris à l'article 33, 1° et 2°»;

3) remplacer le § 2, alinéa 2, 2°, par le texte suivant:

«2° l'intéressé déclare ne pas nier le fait qualifié infraction;»;

4) compléter le § 2, alinéa 2, par un 4°) rédigé comme suit:

«4° la victime doit être identifiée; »;

5) remplacer le § 2, alinéa 3, par l'alinéa suivant:

«Le tribunal ou le juge informe les personnes concernées par la médiation qu'ils peuvent se faire assister par un avocat au moment où l'accord auquel aboutissent les personnes concernées est fixé.»;

6) dans le § 3, alinéa 6, insérer le mot «succinct» entre les mots «un rapport» **et** «sur l'exécution»;

7) dans le § 3, alinéa 2, remplacer les mots «aux personnes qui exercent l'autorité parentale «sont remplacés **par les mots** «au père et à la mère, sauf s'ils sont totalement déchus de l'autorité parentale ou déchus de l'exercice des droits repris à l'article 33, 1° et 2°, ainsi au tuteur, au protuteur ou aux personnes auxquelles, en vigueur de l'article 34 de la présente loi, l'exercice a été confié des droits repris à l'article 33, 1° et 2°»;

b. elke andere informatie, waarvan de kennisgeving voor akkoord is ondertekend door alle betrokken personen;

Informatie die de minderjarige kan schaden wordt evenwel niet opgenomen.

3° Ofwel de bemiddeling geslaagd is. In dit geval wordt het door de betrokken personen ondertekende akkoord bij het gerechtelijk dossier gevoegd.»;

2) In § 2, tweede lid, de woorden «de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen» **vervangen door de woorden** «de vader, de moeder, de adoptant of de adoptanten, tenzij deze, overeenkomstig deze wet, volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten, alsook de voogd, of de personen aan wie, krachtens artikel 34 van deze wet, de uitoefening werd toegewezen van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten»;

3) Paragraaf 2, tweede lid 2, 2°, vervangen als volgt:

«2° de betrokkene verklaart zijn betrokkenheid bij het als misdrijf omschreven feit niet te ontkennen;»;

4) Paragraaf 2, tweede lid, aanvullen met een 4°, luidend als volgt:

«4° het slachtoffer moet geïdentificeerd zijn;» ;

5) Paragraaf 2, derde lid, vervangen als volgt:

«De rechtbank of de rechter brengt de bij de bemiddeling betrokken personen ervan op de hoogte dat zij zich kunnen laten bijstaan door een advocaat op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen bereiken wordt vastgesteld.»;

6) In § 3, zesde lid, tussen de woorden «stelt een» en het woord «verslag» **het woord** «bondig» **invoegen;**

7) In § 3, tweede lid 2, de woorden «de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen» **vervangen door de woorden** «de vader en de moeder, tenzij deze, overeenkomstig deze wet, volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten, alsook de voogd, of de personen aan wie, krachtens artikel 34 van deze wet, de uitoefening werd toegewezen van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten»;

8) Remplacer le § 3, alinéa 2, 2°, par le texte suivant:

«2° l'intéressé déclare ne pas nier le fait qualifié infraction;»;

9) Compléter le § 3, alinéa 2, par un 4°), rédigé comme suit:

«4° la victime doit être identifiée;

10) Au § 3, insérer l'alinéa suivant entre les alinéas 2 et 3:

«Le tribunal informe les personnes concernées par la concertation restauratrice qu'ils peuvent se faire assister par un avocat au moment où l'accord auquel aboutissent les personnes concernées est fixé.»;

11) dans le § 3, alinéa 6, insérer le mot «succinct» entre les mots «un rapport» et «sur l'exécution».

JUSTIFICATION

Le point 1) inscrit dans la loi les modalités selon lesquelles le service de médiation fait rapport de la médiation. Le rapport sera systématique et succincte, ce qui permettra d'éviter des problèmes sur le plan du secret professionnel. En outre, le rapport ne pourra pas exiger de rapport circonstancié.

De plus, le point 2) étend le nombre de personnes susceptibles à assister le jeune. Il s'agit du père, de la mère, l'adoptant ou les adoptants y compris, sauf si conformément à la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, ceux-ci ont été déchus totalement de l'autorité parentale ou de l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°, ainsi que du tuteur, en ce compris le tuteur désigné conformément au Titre XIII, Chapitre 6 «Tutelle des mineurs étrangers non accompagnés» de la loi-programme du 24 décembre 2002, modifiée par les lois-programmes des 22 décembre 2003 et 27 décembre 2004, du protuteur et des personnes physiques à qui l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°, de la loi précitée a été confié conformément à l'article 34 de la même loi.

Le point 3) met le texte de l'article en concordance avec le droit prévu à l'article 40, alinéa 2, b), (iv), de la Convention relative aux droits de l'enfant: le mineur ne peut en effet être contraint de s'avouer coupable. Les chances de médiation et de concertation restauratrice en groupe s'en trouvent par ailleurs augmentées pour les auteurs qui ont des difficultés à reconnaître explicitement leur culpabilité dès le début du processus de médiation.

8) Paragraaf 3, tweede lid, 2°, vervangen als volgt:

«2° de betrokkene verklaart zijn betrokkenheid bij het als misdrijf omschreven feit niet te ontkennen;»;

9) Paragraaf 3, tweede lid, aanvullen met een 4°, lid 2, worden er twee voorwaarden toegevoegd, luidende als volgt:

«4° het slachtoffer moet geïdentificeerd zijn;

10) In § 3, tussen het tweede en het derde lid een lid invoegen, luidende:

«De rechtbank brengt de bij het herstelgericht groeps-overleg betrokken personen ervan op de hoogte dat zij zich kunnen laten bijstaan door een advocaat op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen bereiken wordt vastgesteld.»;

11) In § 3, lid 6, tussen de woorden «stelt een» en het woord «verslag» het woord «bondig» invoegen.

VERANTWOORDING

Punt 1) schrijft de wijze van rapportage van de bemiddeling door de bemiddelingsdienst in de wet in. De rapportage zal systematisch en bondig zijn, waardoor problemen inzake beroepsgeheim worden voorkomen. Bovendien zal het par- ket geen uitvoerig verslag kunnen eisen.

Tevens wordt met punt 2) het aantal personen uitgebreid dat de jongere kan bijstaan. Het betreft de vader, de moeder, met inbegrip van de adoptant of adoptanten, tenzij deze, overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten, de voogd, met inbegrip van de voogd aangewezen overeenkomstig Titel XIII, Hoofdstuk 6 «Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen» van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd door de programmawetten van 22 december 2003 en 27 december 2004, de pleegvoogd, alsook de natuurlijke personen aan wie, krachtens artikel 34 van voormelde wet betreffende de jeugdbescherming, de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten werd toegewezen.

Punt 3) brengt de tekst van het artikel in overeenstemming met het recht bepaald in artikel 40, lid 2, b), (iv) Kinderrechtenverdrag: de minderjarige kan immers niet ertoe worden gedwongen om schuld te bekennen. Deze formulering verhoogt trouwens de kansen op bemiddeling en herstelgericht groeps-overleg voor daders bij wie een expliciete erkenning van schuld van bij de aanvang van het bemiddelingsproces moeilijk ligt.

Quant à la procédure de médiation, le point 4) ajoute une condition.

Les points 5) et 10) accordent le droit de bénéficier de l'assistance d'un avocat dans le cadre de la médiation et de la concertation restauratrice en groupe, de sorte que les personnes concernées et le mineur soient amplement informés et qu'il puisse être agi dans leur intérêt. L'accord auquel aboutit la médiation est en effet homologué par le juge, sauf en cas de contrariété à l'ordre public. Néanmoins, afin d'éviter que l'approche restauratrice résulte en une négociation entre avocats, l'avocat n'est désigné qu'au moment où l'accord auxquels les personnes concernées aboutissent personnellement, est fixé.

Le point 6) ajoute, parallèlement au point 1), à l'article 37bis, § 2, alinéa 6, que le rapport est succinct.

Le point 7) inscrit à l'article 37bis, § 3, alinéa 2, une même adaptation que celle prévue au point 2).

Le point 8) met le texte de l'article 37bis, § 3, alinéa 2, 2° en concordance avec le droit prévu à l'article 40, alinéa 2, b), (iv), de la Convention relative aux droits de l'enfant.

A l'article 37bis, § 3, alinéa 2 une condition est ajoutée à la concertation restauratrice en groupe (point 9)).

Le point 11) ajoute, parallèlement au point 1), à l'article 37bis, § 3, alinéa 6, que le rapport est succinct.

N° 18 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 8

Apporter à l'article 43, en projet, les modifications suivantes:

1) Remplacer dans les alinéas 1er et 2, les mots «le tribunal de la jeunesse» par les mots «le juge ou le tribunal de la jeunesse»;

2) Dans l'alinéa 2, remplacer les mots «loi précitée à la personne visée à l'article 36, 4°» par les mots «loi du 26 juin 1990 précitée aux personnes renvoyées initialement devant le tribunal de la jeunesse sur la base de l'article 36, 4°»;

3) Dans l'alinéa 2, remplacer les mots «sur toute autre mesure qu'il juge utile» par les mots «sur toute mesure visée à l'article 37, qu'il juge utile».

JUSTIFICATION

Les points 1) et 3) apportent à l'article 43, alinéas 1er et 2, une rectification d'ordre linguistique et procédural, afin d'éviter toute confusion vu que cet article réfère à 2 lois différen-

Wat de procedure van bemiddeling betreft wordt een voorwaarde toegevoegd (punt 4)).

Met de punten 5) en 10) wordt het recht op bijstand door een advocaat bij bemiddeling en herstelgericht groepsoverleg toegekend, zodat de betrokken personen, en de minderjarige, uitvoerig geïnformeerd zijn, en er in hun belang kan worden gehandeld. Het akkoord waartoe de bemiddeling leidt wordt immers door de rechter gehomologeerd, tenzij het inbreuk pleegt op de openbare orde. Om evenwel te vermijden dat de herstelgerichte aanpak uitmondt in een onderhandeling tussen advocaten, wordt de advocaat pas aangesteld op het ogenblik dat het werkelijk door de betrokkenen persoonlijk bereikte akkoord wordt vastgelegd.

In artikel 37bis, § 2, lid 6 wordt, in navolging van punt 1) toegevoegd dat het verslag beknopt is (amendement 6)).

Punt 7) past artikel 37bis, § 3, tweede lid, aan in dezelfde zin als punt 2).

De tekst van artikel 37bis, § 3, tweede lid, eveneens in overeenstemming gebracht met het recht bepaald in artikel 40, lid 2,b), (iv) Kinderrechtenverdrag, door punt 8).

In artikel 37bis, § 3, lid 2 wordt met betrekking tot het herstelgericht groepsoverleg een voorwaarde toegevoegd (punt 9)).

In artikel 37bis, § 3, lid 6 wordt, in navolging van punt 1) toegevoegd dat het verslag beknopt is (punt 11).

Nr. 18 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 8

In het ontworpen artikel 43, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In lid 1 en 2 de woorden «de jeugdrechtbank» vervangen door de woorden «de rechter of de jeugdrechtbank»;

2) In lid 2 de woorden «voornoemde wet op de persoon bedoeld in artikel 36, 4°» vervangen door de woorden «voornoemde wet van 26 juni 1990 op de personen die oorspronkelijk voor de jeugdrechtbank waren geleid op grond van artikel 36, 4°»;

3) In lid 2, de woorden «over elke andere maatregel die zij nuttig acht» vervangen door de woorden «over elke maatregel, bedoeld in artikel 37, die zij nuttig acht».

VERANTWOORDING

Er wordt, via de punten 1) en 3) in artikel 43, lid 1 en 2 een taalkundige en procedurele verbetering aangebracht, om elke verwarring te vermijden, ingevolge het feit dat dit artikel naar

tes, et afin de clarifier que la disposition porte non seulement sur les mesures sur le fond mais également sur les mesures provisoires.

Il est précisé à l'article 43, alinéa 2 (point 2)) que la procédure est appliquée à l'égard des personnes qui (initialement) avaient été renvoyées devant le tribunal de la jeunesse sur la base de l'article 36, 4°, de la loi relative à la protection de la jeunesse.

N° 19 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 8bis

Insérer un article 8bis, rédigé comme suit:

«Article 8bis. — Dans le texte néerlandais de l'article 44, alinéas 2 et 3, de la même loi les mots «als misdrijf gekwalificeerd feit» sont remplacés par les mots «als misdrijf omschreven feit».».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à apporter une correction d'ordre linguistique dans le texte néerlandais de l'article 44, alinéas 2 et 3.

N° 20 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 11

Remplacer l'article 45ter, en projet, comme suit:

«Art. 45ter. — A l'égard des personnes visées à l'article 36, 4°, le procureur du Roi peut adresser à l'auteur présumé du fait qualifié infraction une lettre d'avertissement dans laquelle il indique qu'il a pris connaissance des faits, qu'il estime ces faits établis à charge du mineur et qu'il a décidé de classer le dossier sans suite.

Une copie de la lettre d'avertissement est transmise aux père et mère, au tuteur du mineur ou aux personnes qui en ont la garde en droit ou en fait.

Le procureur du Roi peut toutefois convoquer l'auteur présumé du fait qualifié infraction et ses représentants légaux et leur notifier un rappel à la loi et les risques qu'ils encourent.».

deux verschillende wetten verwijst, en om te verduidelijken dat het niet alleen maatregelen ten gronde betreft, maar eveneens voorlopige maatregelen.

Er wordt in artikel 43, lid 2 (punt 2) verduidelijkt dat de procedure wordt aangewend voor personen die (oorspronkelijk) voor de jeugdrechtbank waren geleid op basis van artikel 36, 4°, Jeugdbeschermingswet.

Nr. 19 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 8bis (nieuw)

Een artikel 8bis invoegen, luidend als volgt:

«Artikel 8bis. — In de Nederlandse tekst van het artikel 44, lid 2 en 3, van dezelfde wet worden de woorden «als misdrijf gekwalificeerd feit» vervangen door de woorden «als misdrijf omschreven feit».».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt een taalkundige verbetering aan te brengen in de Nederlandse tekst van artikel 44, lid 2 en 3.

Nr. 20 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 11

Het ontworpen artikel 45ter, vervangen als volgt:

«Artikel 45ter. — Ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, kan de procureur des Konings de vermoedelijke pleger van het als misdrijf omschreven feit een waarschuwingsbrief sturen waarin hij vermeldt dat hij kennis heeft genomen van de feiten, dat hij van oordeel is dat deze feiten ten laste van de minderjarige vaststaan en dat hij beslist heeft het dossier te seponeren.

Een kopie van de waarschuwingsbrief wordt bezorgd aan de vader en aan de moeder, aan de voogd van de minderjarige of aan de personen die hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben.

De procureur des Konings kan de vermoedelijke dader van het als misdrijf omschreven feit en zijn wettelijke vertegenwoordigers evenwel oproepen en hen wijzen op hun wettelijke verplichtingen en de risico's die zij lopen.».

JUSTIFICATION

Les auteurs de cet amendement partagent le souci de diversification des possibilités mises à la disposition du parquet afin de lui permettre d'agir rapidement et de manière constructive.

Les auteurs proposent donc de compléter le dispositif proposé en permettant au procureur du Roi d'adresser au mineur ayant commis un fait qualifié infraction une lettre d'avertissement dans laquelle il indique qu'il a pris connaissance des faits, qu'il estime ces faits établis à charge du mineur et qu'il a décidé de classer le dossier sans suite. Une copie de la lettre d'avertissement sera transmise aux père et mère, au tuteur du mineur ou aux personnes qui en ont la garde en droit ou en fait. Cet ajout vise donc l'hypothèse dans laquelle le procureur du Roi estime qu'il n'est pas indispensable de convoquer les parties concernées.

N° 21 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 12

Apporter à l'article 45^{quater}, en projet, les modifications suivantes:

1) Remplacer le § 1er, alinéa 2, 2°, comme suit:

«2° l'intéressé déclare ne pas nier le fait qualifié infraction;»;

2) Compléter le § 1er, alinéa 2, par un 4°), rédigé comme suit:

«4° la victime doit être identifiée.»;

3) Compléter le § 1er, alinéa 3, comme suit:

«, sauf s'il souhaite classer l'affaire sans suite.»;

4) Compléter le § 1er, alinéa 5, comme suit:

«au moment où l'accord auquel aboutissent les personnes concernées est fixé.»;

5) Dans le § 3, alinéa 2, remplacer les mots «et il est mis fin à l'action publique» par les mots «et en tient compte lorsqu'il décide de classer sans suite ou non l'affaire. Un classement sans suite dans ce cadre a pour effet l'extinction de l'action publique.»;

VERANTWOORDING

De auteurs van dit amendement delen de bekommernis om de mogelijkheden die aan het parket ter beschikking worden gesteld te diversifiëren zodat het snel en constructief kan optreden.

De auteurs stellen derhalve voor om de huidige wettelijke bepalingen aan te vullen door de procureur des Konings de mogelijkheid te bieden de minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd een waarschuwingsbrief te sturen waarin de procureur des Konings vermeldt dat hij kennis heeft genomen van de feiten, dat hij van oordeel is dat deze feiten ten laste van de minderjarige vast staan en dat hij beslist heeft het dossier te seponeren. Een kopie van de waarschuwingsbrief wordt bezorgd aan de vader en aan de moeder, aan de voogd van de minderjarige of aan de personen die hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben. Deze aanvulling heeft dus betrekking op het geval waarin de procureur des Konings het niet absoluut noodzakelijk acht de betrokken partijen op te roepen.

Nr. 21 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 12

In het ontworpen artikel 45^{quater}, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) Paragraaf 1, tweede lid, 2°, vervangen als volgt:

«2° de betrokkene verklaart zijn betrokkenheid bij het als misdrijf omschreven feit niet te ontkennen;»;

2) Paragraaf 1, tweede lid aanvullen met een 4°), luidend als volgt:

«4° het slachtoffer moet geïdentificeerd zijn.»;

3) Paragraaf 1, derde lid, aanvullen als volgt:

«, behalve indien hij de zaak zonder gevolg wenst te rangschikken.»;

4) Paragraaf 1, vijfde lid, aanvullen als volgt:

«op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen bereiken wordt vastgesteld.»;

5) In § 3, lid 2, de woorden «wordt de strafvordering beëindigd» vervangen door de woorden «houdt daarmee rekening bij zijn beslissing om de zaak al dan niet zonder gevolg te rangschikken. In dit kader doet een rangschikking zonder gevolg de strafvordering vervallen.»

6) dans le § 4, remplacer les mots «En cas d'échec de la médiation,» par les mots «Si la médiation ne donne aucun résultat,».

JUSTIFICATION

Le présent amendement reformule le texte de l'article 45^{quater}, § 1er, alinéa 2, 2°, et le texte de l'article en concordance avec l'article 40, alinéa 2, b), (iv), de la Convention relative aux droits de l'enfant: le mineur ne peut en effet être contraint de s'avouer coupable.

Les chances de médiation réparatrice et de concertation restauratrice en groupe s'en trouvent par ailleurs augmentées pour les auteurs qui ont des difficultés à reconnaître explicitement leur culpabilité dès le début du processus de médiation.

Une nouvelle condition, préalable à toute médiation, est intégrée dans l'article 45^{quater}, § 1er, alinéa 2 (point 2)).

Le point 3) adapte l'article 45^{quater}, § 1er, alinéa 3, compte tenu de l'avis du Conseil supérieur de la Justice qu'il est inutile d'imposer au parquet de motiver pourquoi il ne souhaite pas procéder à une médiation, s'il souhaite classer l'affaire sans suite.

En outre, le point 4) accorde le droit de bénéficier de l'assistance d'un avocat dans le cadre de la médiation, de sorte que les personnes concernées et le mineur soient amplement informés et qu'il puisse être agi dans leur intérêt. Néanmoins, afin d'éviter que l'approche restauratrice résulte en une négociation entre avocats, l'avocat n'est désigné qu'au moment où l'accord auxquels les personnes concernées aboutissent personnellement, est fixé.

Il est également dérogé à l'automatisme de l'extinction de l'action publique à l'issue d'une médiation réussie. En effet, la médiation n'est pas imposée mais est uniquement proposée aux parties et a lieu en dehors de toute procédure judiciaire. De même, l'automatisme risquait d'exclure la médiation pour les délinquants graves. En supprimant l'extinction de l'action publique, la loi laisse le choix au procureur du Roi. L'article 45^{quater}, § 3, alinéa 2, est adapté en ce sens (point 5)).

De plus, une correction d'ordre linguistique est apportée à l'article 45^{quater}, § 4 (point 6)).

N° 22 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 16bis (nouveau)

Insérer un article 16bis, rédigé comme suit:

«Article 16bis. — L'article 49, alinéa 2, de la même loi, est complété comme suit:

6) In § 4, het woord «mislukt» vervangen door de woorden «geen resultaat oplevert».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt de tekst van het artikel 45^{quater}, § 1, lid 2, 2° herformuleert, en in overeenstemming gebracht met het recht bepaald in artikel 40, lid 2,b), (iv) Kinderrechtenverdrag: de minderjarige kan er immers niet toe worden gedwongen om schuld te bekennen.

Het amendement verhoogt overigens de kansen op herstelbemiddeling en herstelgericht groepsoverleg voor daders bij wie de expliciete erkenning van de schuld in de beginfase van het bemiddelingsproces moeilijk ligt.

Er wordt in artikel 45^{quater}, § 1, lid 2 (punt 2) een nieuwe voorwaarde opgenomen, voorafgaand aan iedere bemiddeling.

Punt 3) past artikel 45^{quater}, § 1, lid 3 aan, rekening houdend met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie dat het geen zin heeft om het parket op te leggen om te motiveren waarom het niet tot een bemiddeling wenst over te gaan, wanneer het de zaak zonder gevolg wenst te rangschikken.

Tevens wordt met punt 4) het recht op bijstand door een advocaat bij bemiddeling toegekend, zodat de betrokken personen, en de minderjarige, uitvoerig geïnformeerd zijn, en er in hun belang kan worden gehandeld. Om evenwel te vermijden dat de herstelgerichte aanpak uitmond in een onderhandeling tussen advocaten, wordt de advocaat pas aangesteld op het ogenblik dat het werkelijk door de betrokkenen persoonlijk bereikte akkoord wordt vastgelegd.

Voorts wordt afgezien van het automatisme van het verval van de strafvordering na een geslaagde bemiddeling. Bemiddeling wordt de partijen immers niet opgelegd, maar slechts voorgesteld, en gebeurt buiten enige gerechtelijke procedure. Tevens bestond er een risico dat het automatisme bemiddeling zou uitsluiten in geval van zwaardere delinquenten. Door het automatisme van het verval van de strafvordering te schrappen, laat de wet de keuze aan de procureur des Konings. In die zin wordt artikel 45^{quater}, § 3, lid 2 aangepast (punt 5).

Tenslotte wordt een taalkundige verbetering aangebracht in artikel 45^{quater}, § 4 (punt 6)).

Nr. 22 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 16bis (nieuw)

Een artikel 16bis invoegen, luidende:

«Artikel 16bis. — Artikel 49, tweede lid van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

«L'intéressé a droit à l'assistance d'un avocat, lors de toute comparution devant le juge d'instruction. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis. Le juge d'instruction peut néanmoins avoir un entretien particulier avec l'intéressé.» .».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à supprimer la différence de traitement à l'égard du mineur. Lorsqu'une mesure de garde était prise par un juge d'instruction sur la base de l'article 49, le mineur ne pouvait bénéficier de l'assistance d'un avocat alors qu'une même mesure prise par un juge de la jeunesse lui donnait droit à cette assistance, conformément à l'article 52ter, alinéa 2. Dans les deux hypothèses, la mesure de garde en cause peut avoir de graves conséquences en ce qui concerne les droits du mineur.

Egalement parallèlement à l'article 52ter, alinéa 2, le juge d'instruction a la possibilité d'avoir un entretien particulier avec l'intéressé.

L'article 49, alinéa 2, est complété en ce sens.

N° 23 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 18

Au point 3° dans l'article 51, § 2, alinéa 4, en projet, remplacer le mot «réquisition» par le mot «avis».

JUSTIFICATION

Le présent amendement modifie l'article 51, § 2, alinéa 4, pour tenir compte de l'avis formulé par l'Orde van Vlaamse Balies, afin d'offrir la possibilité au juge de décharger d'office de l'amende, après avis du parquet.

N° 24 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 19

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1) Au point 1°, à l'alinéa 1er, insérer les mots «ou à une condition énumérée à l'article 37, § 2bis» entre les mots «à l'article 37, § 2, 3°,» et «, soit»;

2) Au point 1°, dans l'alinéa 1er, remplacer les mots «article 37, § 2, 9° à 12°» par les mots «article 37, § 2, 8° à 12°, le cas échéant de façon cumulative»;

«De betrokkene heeft, telkens hij voor de onderzoeksrechter verschijnt, recht op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis. De onderzoeksrechter kan evenwel een afzonderlijk onderhoud met de betrokkene hebben.».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt het verschil in behandeling van de minderjarige weg te werken, in navolging van het Arbitragehofarrest nr. 184/2004 van 16 november 2004. Indien een maatregel van bewaring door een onderzoeksrechter, op grond van art. 49 werd genomen, kon de minderjarige niet van de bijstand van een advocaat genieten, terwijl dit wel het geval was indien dezelfde maatregel door een jeugdrechter werd genomen, krachtens art. 52ter, tweede lid. In beide hypothesen kan de in het geding zijnde maatregel van bewaring ernstige gevolgen hebben voor de rechten van de minderjarige.

Eveneens parallel met artikel 52ter, tweede lid, wordt niettemin een mogelijkheid voor de onderzoeksrechter ingeschreven om een afzonderlijk onderhoud met de betrokkene te hebben.

In die zin wordt artikel 49, tweede lid, aangevuld.

Nr. 23 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 18

In punt 3° in het artikel 51, § 2, vierde lid, het woord «vordering» vervangen door het woord «advies».

VERANTWOORDING

Dit amendement wijzigt artikel 51, § 2, vierde lid, zodat rekening wordt gehouden met het advies geformuleerd door de Orde van Vlaamse Balies, teneinde de rechter de mogelijkheid te bieden om ambtshalve te ontheffen van de geldboete, na advies van het parket.

Nr. 24 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 19

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In punt 1°, in het eerste lid, de woorden «of aan een voorwaarde opgesomd in artikel 37, § 2bis» invoegen tussen de woorden «in artikel 37, § 2, 3°,» en de woorden «ofwel voorlopig»;

2) In punt 1°, in het eerste lid, de woorden «artikel 37, § 2, 9° tot 12°» vervangen door de woorden «artikel 37, § 2, 8° tot 12°, in voorkomend geval op cumulatieve wijze»;

3) Au point 1°, compléter l'alinéa 1er par les mots «*La mesure prévue à l'article 37, § 2, 10° est prise en vue d'établir un bilan médico-psychologique.*»;

4) Compléter le point 1° par l'alinéa suivant:

«*Afin de prendre la décision visée à l'alinéa 2, le tribunal de la jeunesse tient compte des facteurs visés à l'article 37, § 1er, alinéa 2. La disponibilité des moyens de traitement, des programmes d'éducation ou de toutes autres ressources envisagées et le bénéfice qu'en retirerait l'intéressé sont également pris en considération.*»;

5) Compléter l'article par un point 3°, rédigé comme suit:

«*3° dans le texte néerlandais de l'alinéa 4, les mots «als misdrijf gekwalificeerd feit» sont remplacés par les mots «als misdrijf omschreven feit».*»

JUSTIFICATION

Le présent amendement permet de subordonner l'imposition de mesures de protection de la jeunesse au stade provisoire au respect d'une ou de plusieurs des conditions énoncées à l'article 37, § 2bis. L'article 52, alinéa 2, est modifié en ce sens (point 1)).

Le renvoi à la mesure visée à l'article 37, § 2, 8°, par une modification à l'article 52, alinéa 2 (point 2)), a pour effet que pendant la procédure le jeune peut également être placé, à titre provisoire, dans un établissement approprié, en vue de son hébergement, de son traitement, de son éducation, de son instruction ou de sa formation professionnelle, ou être confié sous surveillance du service social compétent à une personne digne de confiance. Comme le rappelle le Conseil d'État dans son avis, les mesures de garde ont pour objet d'aménager la situation du jeune à mieux de ses intérêts dans l'attente d'une décision au fond. Le juge peut dans ce cadre trouver un hébergement pour le jeune lorsque le maintien dans son milieu de vie n'est plus possible. Une institution privée ou une famille d'accueil peut apparaître préférable à un placement en IPPJ.

Il est également clarifié que la mesure prévue à l'article 37, § 2, 10° est prise en vue d'établir un bilan médico-psychologique.

En outre, il est tenu compte des facteurs visés à l'article 37, § 1er, alinéa 2, lors de l'imposition de mesures provisoires. Un alinéa a, en ce sens, été inséré entre les alinéas 2 et 3 de l'article 52 (point 3)).

De plus, une correction d'ordre linguistique est apportée au texte néerlandais de l'article 52, alinéa 4 (point 4)).

3) In punt 1°, het eerste lid aanvullen met de woorden «*De maatregel bedoeld in artikel 37, § 2, 10° wordt steeds genomen met het oog op een medisch-psychologische evaluatie.*»;

4) Punt 1° aanvullen met het volgende lid:

«*Om de beslissing bedoeld in het tweede lid te nemen, houdt de jeugdrechtbank rekening met de in artikel 37, § 1, lid 2, bedoelde factoren. Er wordt tevens rekening gehouden met de mate waarin de behandelingswijzen, de vormen van opvoedkundige trajectverwerking of enige andere middelen daartoe beschikbaar zijn, alsmede met het voordeel dat de betrokkene zich daarmee zou kunnen doen.*»;

5) Het artikel aanvullen met een punt 3°, luidende:

«*3° in de Nederlandse tekst van lid 4, worden de woorden «als misdrijf gekwalificeerd feit» vervangen door de woorden «als misdrijf omschreven feit».*»

VERANTWOORDING

Met dit amendement kan het opleggen van jeugdbeschermingsmaatregelen in de voorlopige fase afhankelijk worden gemaakt van één of meer van de in artikel 37, § 2bis opgesomde voorwaarden. In die zin wordt artikel 52, lid 2 gewijzigd (punt 1).

De verwijzing naar de maatregel bedoeld in artikel 37, § 2, 8°, door een wijziging in artikel 52, lid 2 (punt 2)), heeft tot gevolg dat de jongere gedurende de rechtspleging eveneens voorlopig in een geschikte inrichting kan worden geplaatst, met het oog op zijn huisvesting, behandeling, opvoeding, onderricht of beroepsopleiding, of onder toezicht van de bevoegde sociale dienst kan worden toevertrouwd aan een betrouwbaar persoon. Zoals de Raad van State in zijn advies in herinnering brengt, beogen maatregelen van bewaring om de situatie van de minderjarige zo goed mogelijk af te stemmen op wat in zijn belang is, in afwachting van een beslissing ten gronde. De rechter kan in dit verband een opvang voor de jongere vinden wanneer het onmogelijk is om hem langer in zijn thuishilieu te laten. Een privé-instelling of een opvanggezin kan verkieslijk blijken te zijn boven een plaatsing in een gemeenschapsinstelling.

Daarnaast wordt bepaald dat de maatregel bedoeld in artikel 37, § 2, 10° steeds wordt genomen met het oog op een medisch-psychologische evaluatie.

Bovendien worden de factoren bedoeld in art. 37, § 1, lid 2, in rekening gebracht bij het opleggen van voorlopige maatregelen. In die zin werd er een lid ingevoegd tussen lid 2 en 3 van het artikel 52 (punt 3)).

Voorts wordt een taalkundige verbetering aangebracht in artikel 52, lid 4 (punt 4) van de Nederlandse tekst.

N° 25 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 21bis (nouveau)

Insérer un article 21bis, rédigé comme suit:

«Art. 21bis. — *Un article 52quinquies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:*

«Art. 52quinquies. — *Durant une procédure visant l'application d'une des mesures visées au titre II, chapitre III, le juge de la jeunesse ou le tribunal de la jeunesse peut proposer une médiation en vertu des modalités prévues à l'article 37bis.»».*

JUSTIFICATION

En insérant un nouvel article 52quinquies, le présent amendement vise à introduire la médiation au stade provisoire de la procédure afin de la rendre possible à chaque stade de la procédure. La médiation ne doit, en effet, pas être considérée comme une mesure mais comme un processus de communication volontaire et non contraignant, et ce aussi bien au stade provisoire qu'au stade définitif de la procédure.

N° 26 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 22

A l'article 57bis, en projet, apporter les modifications suivantes:**1) Compléter le § 1er, alinéa 1er, comme suit:**

«*La motivation porte sur la personnalité de la personne concernée et de son entourage et sur le degré de maturité de la personne concernée.»;*

2) Compléter le § 2, alinéa 1er, comme suit:

«*L'examen médico-psychologique a pour but d'évaluer la situation en fonction de la personnalité de la personne concernée et de son entourage, ainsi que du degré de maturité de la personne concernée. La nature, la fréquence et la gravité des faits qui lui sont rapprochés, sont prises en considération dans la mesure où elles sont pertinentes pour l'évaluation de sa personnalité.*

Le Roi fixe les modalités selon lesquelles l'examen médico-psychologique doit avoir lieu.»;

Nr. 25 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 21bis (nieuw)

Een artikel 21bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 21bis. — *Een nieuw artikel 52quinquies wordt ingevoegd in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, luidende als volgt:*

«*Artikel 52quinquies. — «Gedurende een rechtspleging strekkende tot de toepassing van een der maatregelen bedoeld in titel II, hoofdstuk III, kan de jeugdrechter of de jeugdrechtbank een bemiddeling voorstellen krachtens de modaliteiten voorzien in artikel 37bis.»».*

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe, via het invoegen van een nieuw artikel 52quinquies, bemiddeling op te nemen in het voorlopige stadium van de procedure, teneinde bemiddeling mogelijk te maken in elk stadium van de procedure. Bemiddeling dient immers niet te worden beschouwd als een maatregel, maar wel als een vrijwillig en niet-dwingend communicatieproces, en dit zowel in het voorlopige als in het definitieve stadium van de rechtspleging.

Nr. 26 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 22

In het ontworpen artikel 57bis, de volgende wijzigingen aanbrengen:**1) Paragraaf 1, eerste lid, aanvullen als volgt:**

«*De motivering gebeurt in functie van de persoonlijkheid van de betrokkene en van zijn omgeving en van de graad van maturiteit van de betrokkene.»;*

2) Paragraaf 2, eerste lid, aanvullen als volgt:

«*Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid van de betrokkene en van zijn omgeving en van de graad van maturiteit van de betrokkene. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de betrokkene ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen in zoverre ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid.*

De Koning bepaalt volgens welke modaliteiten het medisch-psychologisch onderzoek dient te worden gerealiseerd.»;

3) dans le § 3, alinéa 3, remplacer les mots «15 jours» par les mots «30 jours ouvrables»;

4) dans le § 5, remplacer les mots «devient justiciable de la juridiction ordinaire pour les poursuites relatives aux faits commis à partir du jour où cette décision est devenue définitive» par les mots «devient justiciable de la juridiction ordinaire pour les poursuites relatives aux faits commis après le jour de la citation de dessaisissement, à compter du jour où la décision est devenue définitive»;

5) Compléter l'article par un § 6 rédigé comme suit:

«§ 6. À la suite d'une décision de dessaisissement ordonnée en application de la présente disposition, le tribunal de la jeunesse ou, le cas échéant, la chambre jeunesse de la cour d'appel, transmet sans délai au ministère public l'intégralité du dossier de la personne concernée en vue de le joindre, en cas de poursuite, au dossier répressif.»

JUSTIFICATION

Le point 1) énonce qu'avant de procéder à un dessaisissement, il convient de constater que la personnalité du mineur et de son environnement familial, social et culturel ne permettent pas d'envisager un quelconque développement positif par l'application d'une mesure de garde, de préservation ou d'éducation. La nature, la fréquence et la gravité des faits reprochés au jeune sont également prises en considération pour la mesure dès lors qu'elles apportent un éclairage quant à la personnalité du jeune. Il est également vérifié si, le cas échéant, le degré d'imaturité du mineur, notamment en raison d'une débilité mentale, ne peut avoir pour effet que la personne ne soit pas apte à subir une procédure pénale ou à séjourner dans des institutions pour adultes. L'article 57bis, § 1er, alinéa 1er, est adapté en ce sens (point 1).

De plus, il est garanti que le dessaisissement n'intervient que si la situation le requiert. Des critères de décision cumulatifs sont insérés afin que les juges se prononcent systématiquement sur base des critères de décision énumérés, qui sont également appliqués dans le cadre de l'expertise à laquelle il est procédé systématiquement, sauf cas exceptionnel. L'article 57bis, § 2, alinéa 1er, est complété en ce sens (point 2).

En outre, le Roi est habilité à fixer des normes visant à harmoniser les critères de décision appliqués lors de l'examen médico-psychologique. Ces critères pourront, entre autres, porter sur les éléments de décision repris ci-dessus. La procédure pourrait exister en une enquête obligatoire sur tous les facteurs de risque pertinents, aussi bien au niveau de l'individu du jeune qu'au niveau de sa famille ou de son entourage au sens le plus large, tout en prenant en compte la capacité d'empathie et la prise de conscience du jeune. En outre,

3) In § 3, derde lid, de woorden «15 dagen» vervangen door de woorden «30 werkdagen»;

4) In § 5, de woorden «vanaf de dag waarop die beslissing definitief is geworden, onderworpen aan de rechtsmacht van de gewone rechter» vervangen door de woorden «na de dag van de dagvaarding tot uithandengeving onderworpen aan de rechtsmacht van de gewone rechter, vanaf de dag waarop die beslissing definitief is geworden».

5) Een § 6 toevoegen, luidende:

«§ 6. Als gevolg van een beslissing van uithandengeving, bevolen met toepassing van deze bepaling, draagt de jeugdrechtbank of, in voorkomend geval, de jeugdkamer van het hof van beroep, dadelijk het integrale dossier van de betrokken persoon over aan het openbaar ministerie, teneinde het, in geval van vervolging, bij het strafdossier te voegen.»

VERANTWOORDING

Met punt 1) wordt bepaald dat, alvorens wordt overgegaan tot een uithandengeving, vastgesteld moet worden dat de persoonlijkheid van de minderjarige en zijn familiale, sociale en culturele omgeving van die aard zijn dat er geen enkele positieve ontwikkeling kan worden verwacht naar aanleiding van een maatregel van bewaring, behoeving of opvoeding. De aard, de frequentie, en de ernst van de feiten die de jongere ten laste worden gelegd worden eveneens in aanmerking genomen, in zoverre zij de persoonlijkheid van de jongere verhelderen. Ook wordt nagegaan of desgevallend de graad van immaturiteit van de minderjarige, onder andere wegens zwakzinnigheid, niet tot gevolg kan hebben dat een persoon ongeschikt is om een strafprocedure te ondergaan of om in instellingen voor volwassenen te verblijven. In die zin wordt artikel 57bis, §1, lid 1 aangepast (punt 1).

Voorts wordt gewaarborgd dat de uithandengeving enkel plaatsvindt indien de situatie dit vereist. Er worden cumulatieve beslissingscriteria ingevoegd, opdat de rechters hun beslissing systematisch minstens zouden steunen op de genoemde concrete beoordelingselementen, die tevens worden aangehaald in het deskundigenonderzoek, waartoe systematisch wordt overgegaan, behoudens in uitzonderlijke gevallen. In die zin wordt artikel 57bis, § 2, lid 1 aangevuld (punt 2))

Daarnaast wordt de koning de bevoegdheid verleend om normen te bepalen, teneinde de beslissingscriteria die worden gehanteerd tijdens het medisch-psychologisch onderzoek, te harmoniseren. De criteria kunnen onder meer betrekking hebben op bovengenoemde beoordelingselementen. De procedure kan bestaan in een verplicht onderzoek naar alle relevante risicofactoren, zowel op het niveau van de individuele jongere als op het niveau van het gezin of van de ruimere omgeving, met aandacht voor het inlevingsvermogen en het

le roi pourrait imposer des enquêtes multidisciplinaires dans des cas spécifiques. L'article 57bis, § 2, alinéa 1er, est complété en ce sens (point 2).

Il est également tenu compte de l'avis du Conseil supérieur de la Justice selon lequel un délai de 15 jours n'est pas réaliste. En effet, il peut arriver qu'à la communication du dossier par le juge de la jeunesse, le parquet (ou le juge d'instruction dans des cas exceptionnels) n'ait pas terminé ses investigations. L'article 57bis, § 3, alinéa 3 (point 3), est adapté en ce sens.

Le point 4) énonce que le jeune devient justiciable de la juridiction ordinaire pour les poursuites relatives aux faits commis après le jour de la citation de dessaisissement, à compter du jour où la décision est devenue définitive.

Enfin, un cinquième point prévoit qu'en cas de dessaisissement, le tribunal, ou le cas échéant, la cour d'appel, transmet au ministère public l'intégralité du dossier, en ce compris les pièces relatives à la personnalité et au milieu du jeune. Il s'agit, ici, de permettre à la juridiction de droit commun, qui sera amenée à connaître des faits pour lesquels le jeune a été dessaisi, d'être davantage informée sur la personnalité du mineur ainsi que sur son milieu de vie. Des modifications sont également introduites dans le Code d'instruction criminelle pour réserver au jeune concerné l'accès des pièces relatives à sa vie privée.

N° 27 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 23

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1) Insérer un point 1bis), rédigé comme suit:

«1°bis. l'alinéa 2 est complété comme suit:

«Dans les cas prévus à l'article 37bis, § 2, dernier alinéa, et § 3, dernier alinéa, le délai d'attente d'un an ne s'applique pas.»;

2) Au point 2°, remplacer les mots «à l'article 37, § 2, 7°, 8°, 10°, 11° ou 12°» par les mots «à l'article 37, § 2, à l'exception des 1°, 2° et 9°».

JUSTIFICATION

Le présent amendement prévoit une exception pour les cas prévus à l'article 37bis, § 2, dernier alinéa, et § 3, dernier alinéa, permettant au mineur et à ses parents ou tuteur d'introduire une demande en révision à l'expiration d'un délai d'un an à compter du jour où la décision sur la base de laquelle la

vermogen tot bewustwording van de jongere. Tevens zou bijvoorbeeld kunnen worden bepaald dat in bepaalde gevallen een multidisciplinair onderzoek is aangewezen. In die zin wordt artikel 57bis, § 2, lid 1 aangevuld (punt 2).

Er wordt tevens rekening gehouden met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie, die stelt dat een termijn van 15 dagen niet realistisch is. Het kan immers gebeuren dat het parket (of in uitzonderlijke gevallen de onderzoeksrechter) zijn onderzoeken nog niet heeft voleindigd op het ogenblik dat de jeugdrechter zijn dossier meedeelt. In die zin wordt artikel 57bis, § 3, lid 3 (punt 3) aangepast.

Punt 4) bepaalt dat de jongere definitief onderworpen wordt aan de rechtsmacht van de gewone rechter voor elke vervolging ingesteld naar aanleiding van een feit dat hij heeft gepleegd na de dag van de dagvaarding tot uithandengeving, vanaf de dag waarop die beslissing definitief is geworden.

Tot slot voorziet een vijfde punt dat, in geval van uithandengeving, de rechtbank of, in voorkomend geval, het hof van beroep, het integrale dossier overdraagt aan het openbaar ministerie, inclusief de stukken die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de leefomgeving van de jongere. Beoogt wordt om de rechtsmacht van gemeen recht de mogelijkheid te bieden om kennis te nemen van de feiten die aanleiding gaven tot de uithandengeving van de jongere en om de rechtsmacht meer informatie te verstrekken over de persoonlijkheid van de minderjarige en over zijn leefomgeving. Er worden eveneens wijzigingen ingevoerd in het Wetboek van Strafvordering, opdat de toegang tot de stukken inzake diens privéleven voorbehouden zou blijven aan de betrokken jongere.

Nr. 27 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 23

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) Een punt 1°bis) invoegen, luidende:

«1°bis. Het tweede lid wordt aangevuld met de volgende bepaling: In de gevallen voorzien in artikel 37bis, § 2, laatste lid en § 3, laatste lid, geldt de wachtermijn van één jaar niet.»;

2) In het punt 2°, de woorden «in artikel 37, § 2, 7°, 8°, 10°, 11° of 12°» vervangen door de woorden «in artikel 37, § 2, uitgezonderd 1°, 2° en 9°».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt een uitzondering voorzien ten opzichte van de gevallen bepaald in artikel 37bis, § 2, laatste lid en § 3, laatste lid, voor de minderjarige en zijn ouders of voogd om een herzieningsvordering in te stellen nadat één jaar is verstreken sedert de dag waarop de beslissing waarop

mesure a été ordonnée est devenue définitive. L'article 60, alinéa 2, est adapté en ce sens (point 1).

En outre, la révision des mesures visées à l'article 37, § 2, est étendue, sauf pour la réprimande, les mesures restauratrices et le placement dans une institution publique de protection de la jeunesse, cette dernière mesure devant être revue chaque semestre, sur base du nouvel alinéa 4.

L'article 60, alinéa 3, est adapté en ce sens (point 2).

N° 28 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 23bis (nouveau)

Un article 23bis, est inséré, rédigé comme suit:

«Article 23bis. — L'article 61 de la même loi est complété par les alinéas suivants:

«La victime peut renoncer à la solidarité ou remettre la totalité de la dette au profit d'un ou de plusieurs auteurs du fait qualifié infraction. L'auteur au profit duquel la victime renonce à la solidarité ou remet la totalité de la dette, doit collaborer à une mesure restauratrice.

La renonciation à la solidarité visée au quatrième alinéa implique automatiquement que toutes les personnes qui, soit en vertu de l'article 1384 du Code civil, soit en vertu d'une loi spéciale sont responsables du dommage causé par ce ou ces auteurs, ne peuvent être tenues responsables que pour la partie proportionnelle du dommage pour laquelle ce ou ces auteurs restent responsables.

En cas de remise de dette, telle que visée au quatrième alinéa, la victime mentionne explicitement dans l'accord auquel aboutit la mesure restauratrice si elle souhaite ou non limiter la remise de la dette à l'auteur ou aux auteurs qui ont collaboré à la mesure restauratrice ou si cette remise de dette vaut également au profit des autres auteurs.

Une remise de dette au profit d'un auteur implique automatiquement une remise de dette au profit des personnes qui soit en vertu de l'article 1384 du Code civil, soit en vertu d'une loi spéciale sont responsables du dommage causé par cet auteur.»

JUSTIFICATION

La possibilité, de renoncer à la solidarité ou de remettre la totalité de la dette prévue à l'article 61, alinéa 4 proposé, de

de la mesure est bevolen, definitief is geworden. In die zin wordt artikel 60, lid 2 aangepast (punt 1).

Voorts wordt de herziening van de maatregelen bedoeld in artikel 37, § 2 uitgebreid, met uitzondering van de ernstige vermaning, de herstelgerichte maatregelen en de plaatsing in een gemeenschapsinstelling, voor deze laatste maatregel aangezien ze in toepassing van het nieuwe vierde lid zesmaandelijks moet worden herzien.

In die zin wordt artikel 60, derde lid aangepast (punt 2).

Nr. 28 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Artikel 23bis (nieuw)

Een artikel 23bis invoegen, luidend als volgt:

«Artikel 23bis. — Artikel 61 van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende leden:

«Het slachtoffer kan afstand doen van de hoofdelijkheid of de schuld in haar geheel kwijtschelden, ten voordele van één of meerdere daders van het als misdrijf omschreven feit. De dader ten voordele van wie het slachtoffer afstand doet van de hoofdelijkheid moet meewerken aan een herstelgerichte maatregel.

Uit de in het vierde lid genoemde afstand van hoofdelijkheid volgt automatisch dat alle personen die hetzij krachtens artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek, hetzij krachtens een bijzondere wet aansprakelijk zijn voor de door deze dader(s) veroorzaakte schade, slechts aangesproken kunnen worden voor het proportionele deel van de schade waarvoor deze dader aansprakelijk blijft.

Ingeval van kwijtschelding van schuld zoals bedoeld in het vierde lid, vermeldt het slachtoffer expliciet in het akkoord dat door de herstelgerichte maatregel wordt bereikt, of het de kwijtschelding van de schuld al dan niet wenst te beperken tot de dader of daders die hebben meegewerkt aan de herstelgerichte maatregel, dan wel of deze kwijtschelding ook ten voordele van de andere daders geldt.

Een kwijtschelding ten voordele van een dader, impliceert automatisch een kwijtschelding ten voordele van de personen die hetzij krachtens artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek, hetzij krachtens een bijzondere wet aansprakelijk zijn voor de door deze dader veroorzaakte schade.»

VERANTWOORDING

De in het voorgestelde artikel 61, 4e lid, vervatte mogelijkheid om afstand te doen van de hoofdelijkheid of om de schuld

renoncer à la solidarité ou de remettre la totalité de la dette, vise à faire aboutir une médiation ou une concertation restauratrice en groupe entre la victime et le jeune, s'il y a plusieurs auteurs, même si le jeune n'est pas en mesure de ou n'est pas disposé à réparer (entièrement) le dommage. La notion «solidarité «concerne la solidarité entre auteurs d'un même fait, dans le sens du droit civil.

L'article 61, alinéa 5, proposé, fixe le principe selon lequel la renonciation à la solidarité au profit de l'auteur, visée à l'alinéa 4, implique aussi directement le fait que les parents, dans le cadre de leur responsabilité qualitative, ne pourront être tenus responsables que pour la partie proportionnelle du dommage pour laquelle le jeune reste responsable.

La première phrase du dernier alinéa (article 61, alinéa 6, proposé) vise à éviter des erreurs, en inscrivant le principe repris à l'article 1285 du Code civil, qui est de droit commun, à l'article 61 de la loi sur la protection de la jeunesse, tout en obligeant la victime, dans son propre intérêt, à prendre une décision en la matière. Effectivement, ne rien dire lui coûterait, le cas échéant hors de sa propre volonté, toute possibilité de voir indemnisé son dommage. L'article 1285 du Code civil énonce qu'une remise au profit d'un des débiteurs (ici les auteurs) solidairement responsables, libère tous les autres codébiteurs, sauf si le créancier (ici la victime) a explicitement réservé ses droits à leur égard.

La deuxième phrase du dernier alinéa fixe le principe selon lequel les parents du jeune, dans le cas d'une remise de dette au profit de ce jeune, ne peuvent plus être tenus responsables.

N° 29 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 25

Apporter à l'article 84bis, en projet, les modifications suivantes:

1. Remplacer les mots «les personnes qui exercent l'autorité parentale» **par les mots** «*le père et la mère, sauf s'ils sont totalement déchés de l'autorité parentale ou déchés de l'exercice des droits repris à l'article 33, 1° et 2°, ainsi que le tuteur, le protuteur ou les personnes auxquelles, en vigueur de l'article 34 de la présente loi, l'exercice a été confié des droits repris à l'article 33, 1° et 2°.*».

2) les mots «ou 45ter» sont supprimés.

JUSTIFICATION

Le présent amendement étend la notion d'autorité parentale étant donné que le règlement du stage parental relève de l'assistance aux personnes et que préférer dans ce cadre une

in zijn geheel kwijt te schelden, is erop gericht een bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg tussen het slachtoffer en de jongere te doen slagen, in geval van samenloop van daders, ook al is de jongere niet in de mogelijkheid of niet bereid om de (volledige) schade te vergoeden. Met het begrip «hoofdelijkheid» wordt de hoofdelijkheid in burgerrechtelijke zin tussen de verschillende daders van eenzelfde feit bedoeld.

In het voorgestelde artikel 61, 5e lid, wordt het principe vastgelegd, dat de uit het vierde lid genoemde afstand van hoofdelijkheid ten voordele van de dader, ook rechtstreeks volgt dat de ouders, in het kader van hun kwalitatieve aansprakelijkheid, slechts kunnen worden aangesproken voor het proportionele deel van de schade waarvoor de jongere aansprakelijk blijft.

De eerste zin van het laatste lid (het voorgestelde artikel 61, 6e lid) is erop gericht om vergissingen te vermijden, door het beginsel vervat in artikel 1285 B.W., dat gemeenrechtelijk van toepassing is, in te schrijven in artikel 61 van de jeugdbeschermingswet en het slachtoffer, voor zijn eigen bestwil, te verplichten om stelling in te nemen. Stilzwijgen kost hem immers, mogelijk buiten zijn wil, elke mogelijkheid om de schade vergoed te zien. Artikel 1285 B.W. bepaalt dat kwijtschelding ten voordele van één van de hoofdelijke schuldenaars (in dit geval de daders), al de medeschuldenaars bevrijdt, tenzij de schuldeiser (in dit geval het slachtoffer) zich uitdrukkelijk zijn rechten tegen hen heeft voorbehouden.

De tweede zin van het laatste lid legt het principe vast dat in geval van kwijtschelding ten voordele van de jongere, ook diens ouders niet langer kunnen aangesproken worden.

Nr. 29 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 25

In het ontworpen artikel 84bis, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) de woorden «de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen» **vervangen door de woorden** «*de vader en de moeder, tenzij deze, overeenkomstig deze wet, volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten, alsook de voogd, pleegvoogd of de personen aan wie, krachtens artikel 34 van deze wet, de uitoefening werd toegewezen van de in artikel 33, 1° en 2° van deze wet vermelde rechten.*».

2) de woorden «of 45ter,» weglaten.

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt de notie ouderlijk gezag uitgebreid, aangezien de regeling van de ouderstage behoort tot de bijstand aan personen en een daarin passende

intervention adéquate en termes d'assistance va au-delà de l'intervention répressive. La notion est étendue au père, à la mère, l'adoptant ou les adoptants y compris, sauf si conformément à la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, ceux-ci ont été déchus totalement de l'autorité parentale ou de l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°. Le tuteur est également visé, en dehors par contre du tuteur désigné conformément au titre XIII, chapitre 6 «Tutelle des mineurs étrangers non accompagnés» de la loi-programme du 24 décembre 2002, modifiée par les lois-programmes des 22 décembre 2003 et 27 décembre 2004. En effet, ce tuteur ne s'occupe pas de l'accueil du jeune et n'est pas non plus civilement responsable dans le sens de l'article 1384 du Code civil. Finalement, la disposition s'applique au protuteur, ainsi qu'aux personnes physiques à qui l'exercice des droits mentionnés à l'article 33, 1° et 2°, de la loi précitée a été confié conformément à l'article 34 de la même loi. En outre, la possibilité de sanctionner les parents qui n'accomplissent pas une médiation proposée par le parquet est supprimée. Le stage parental même ainsi que la possibilité pour le juge de la jeunesse de sanctionner le non-accomplissement du stage sont maintenus.

L'article 84*bis* est adapté en ce sens.

N° 30 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 26*bis* (nouveau)

Insérer un article 26*bis*, rédigé comme suit:

«Art. 26*bis*. — L'article 100*bis* de la même loi, inséré par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 100*bis*. — Pour les affaires en cours au moment de l'entrée en vigueur de la loi du ....., les délais prévus dans la présente loi courent à partir du lendemain de l'entrée en vigueur de la loi précitée.».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à insérer une disposition transitoire dans la loi du 8 avril 1965 via une modification de l'article 100*bis*. Les dispositions transitoires insérées par la modification de loi du 30 juin 1994 ne sont plus d'actualité et peuvent être abrogées. Cette dernière disposition porte sur la convocation de mineurs dans les litiges qui opposent les personnes investies à leur égard de l'autorité parentale.

hulpverleningsgerichte interventie te verkiezen is boven de repressieve interventie. De notie wordt uitgebreid tot de vader, de moeder, met inbegrip van de adoptant of adoptanten, tenzij deze, overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag of ontzet zijn uit de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten. Ook de voogd wordt gevisieerd, met uitsluiting evenwel van de voogd aangewezen overeenkomstig titel XIII, hoofdstuk 6 «Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen» van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd door de programmawetten van 22 december 2003 en 27 december 2004. Deze staat immers niet in voor de opvang van de minderjarige en is evenmin burgerrechtelijk aansprakelijk in de zin van artikel 1384 Burgerlijk wetboek. Daarnaast is de bepaling ook van toepassing op de pleegvoogd, alsook op de natuurlijke personen aan wie, krachtens artikel 34 van voormelde wet betreffende de jeugdbescherming, de uitoefening van de in artikel 33, 1° en 2° vermelde rechten werd toegewezen. Voorts wordt de mogelijkheid geschrapt om de ouders te sanctioneren die een door het parket voorgestelde bemiddeling niet uitvoeren. De ouderstage zelf, alsook de mogelijkheid voor de jeugdrechter om de niet-uitvoering van de stage te sanctioneren, blijft behouden.

In die zin wordt artikel 84*bis* aangepast.

Nr. 30 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 26*bis* (nieuw)

Een artikel 26*bis* invoegen, luidend als volgt:

«Art. 26*bis*. — Artikel 100*bis* van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 30 juni 1994, wordt als volgt vervangen:

«Art. 100*bis*. — Voor de zaken die hangend zijn op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet van ....., worden de in deze wet vermelde termijnen berekend vanaf de dag die volgt op de inwerkingtreding van voormelde wet.».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt een overgangsbepaling in de wet van 8 april 1965 in te voegen, via een wijziging van artikel 100*bis*. De overgangsbepalingen ingevoegd door de wetswijziging van 30 juni 1994 zijn niet meer actueel, en kunnen opgeheven worden. Deze laatste bepaling heeft betrekking op het oproepen van minderjarigen in geschillen tussen personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokken persoon is toevertrouwd.

N° 31 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 32bis (nouveau)

Insérer un article 32bis, rédigé comme suit:

«Article 32bis. — Dans l'article 80, § 2, de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire les mots «ou juge de la jeunesse» sont insérés entre les mots «juge d'instruction» et «, le juge effectif».

JUSTIFICATION

Le présent amendement tient compte de l'avis du Conseil supérieur de la Justice, de manière à ce que les magistrats de la jeunesse puissent également suivre une formation spécialisée, organisée dans le cadre de la formation des magistrats.

L'article 80, § 2, de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire est adapté en ce sens.

N° 32 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 35

Insérer un point 1°bis, rédigé comme suit:

«1°bis. — Au § 1er, 1°, alinéa 3, en projet, les mots «ou la fonction de juge de la jeunesse» sont insérés entre les mots «la fonction de juge d'instruction» et «, avoir exercé pendant».».

JUSTIFICATION

Le présent amendement tient compte de l'avis du Conseil supérieur de la Justice, de manière à ce que les magistrats de la jeunesse puissent également suivre une formation spécialisée, organisée dans le cadre de la formation des magistrats. Le § 1er, 1°, alinéa 3, de l'article 259sexies du Code judiciaire a été adapté en ce sens.

N° 33 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 37

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1) dans le § 2, alinéa 2, insérer les mots «ou le juge de la jeunesse» entre les mots «le tribunal de la jeunesse» et «est seul compétent»;

Nr. 31 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 32bis (nieuw)

Een artikel 32bis invoegen, luidend als volgt:

«Artikel 32bis. — In het artikel 80, § 2 van de Wet van 10 oktober 1967 betreffende het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden «of als jeugdrechter» ingevoegd tussen het woord «onderzoeksrechter» en de woorden «, moet de».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt rekening gehouden met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie, zodat de jeugdmagistraten eveneens een gespecialiseerde opleiding zouden kunnen volgen, georganiseerd in het kader van de opleiding van magistraten. In die zin wordt artikel 80, § 2 van de Wet van 10 oktober 1967 betreffende het Gerechtelijk Wetboek aangepast.

Nr. 32 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 35

Een punt 1°bis invoegen, luidende:

«1°bis. — In § 1, 1°, derde lid, in ontwerp, worden de woorden «of het ambt van jeugdrechter» ingevoegd tussen de woorden «het ambt van onderzoeksrechter» en «te kunnen uitoefenen».».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt rekening gehouden met het advies van de Hoge Raad voor de Justitie, zodat de jeugdmagistraten eveneens een gespecialiseerde opleiding zouden kunnen volgen, georganiseerd in het kader van de opleiding van magistraten. Paragraaf 1, 1°, lid 3 van artikel 259sexies, Gerechtelijk Wetboek, werd in die zin aangepast.

Nr. 33 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 37

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In § 2, tweede lid, de woorden «of de jeugdrechter» invoegen tussen het woord «jeugdrechtbank» en het woord «bevoegd»;

2) dans le § 2, alinéa 4, insérer les mots «ou le juge de la jeunesse» entre les mots «le tribunal de la jeunesse» et les mots «transmet le dossier»;

3) Compléter cet article, dont le § 2 en projet formera le point 1) par un point 2), rédigé comme suit:

«2. le § 1er est complété par les mots «et de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse»;

JUSTIFICATION

Le présent amendement tient compte de l'insertion de l'article 37, § 2, 12°, dans la loi relative à la protection de la jeunesse, (par un ajout au § 1er de l'article 1er de la loi du 26 juin 1990) et précise que cette loi peut être appliquée par voie de mesure provisoire et qu'il ne s'agit pas toujours d'une décision en audience publique.

Le § 2, alinéas 2 et 4, de l'article 1er de la loi du 26 juin 1990 est modifié en ce sens.

N° 34 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 40

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1. Au point 2), remplacer les mots «le procureur général» par les mots «le procureur du Roi ou le procureur général»;

2. Au point 9), remplacer les mots «le procureur général» par les mots «le procureur du Roi ou le procureur général».

JUSTIFICATION

Le présent amendement précise que la cour d'appel est compétente en cas d'appel contre les jugements du tribunal de la jeunesse, et qu'il y a donc lieu de faire mention du procureur général, mais qu'en ce qui concerne l'appel contre les jugements du juge de paix, c'est le tribunal de première instance qui est compétent. A la lumière de cette dernière hypothèse, il convient donc de faire mention du procureur du Roi.

L'article 30, § 3, alinéa 2, et § 6, de la loi du 26 juin 1990 est modifié en ce sens.

2) In § 2, lid 4, de woorden «of de jeugdrechter» invoegen tussen het woord «jeugdrechtbank» en de woorden «het dossier»;

3) Het artikel waarvan de ontworpen § 2 het punt 1) zal vormen, aanvullen met een punt 2), luidend als volgt:

«2. Paragraaf 1 wordt aangevuld met de woorden «en de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming»;

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt rekening gehouden met de invoeging van artikel 37, § 2, 12° in de jeugdbeschermingswet (via een aanvulling in § 1, van artikel 1 van de wet van 26 juni 1990) en wordt verduidelijkt dat deze wet bij wege van voorlopige maatregel kan worden toegepast en het niet steeds om een uitspraak in openbare zitting gaat.

In die zin worden § 2, lid 2 en lid 4 van artikel 1 van de wet van 26 juni 1990 gewijzigd.

Nr. 34 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 40

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In punt 2), de woorden «de procureur-generaal» vervangen door de woorden «de procureur des Konings of de procureur-generaal»;

2) In punt 9), de woorden «de procureur-generaal» vervangen door de woorden «de procureur des Konings of de procureur-generaal».

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt verduidelijkt dat bij hoger beroep tegen de vonnissen van de jeugdrechtbank het hof van beroep bevoegd is, en dus melding gemaakt moet worden van de procureur-generaal, maar bij hoger beroep tegen de vonnissen van de vrederechter, de rechtbank van eerste aanleg bevoegd is. In het licht van deze laatste hypothese moet dus melding worden gemaakt van de procureur des Konings.

In die zin wordt artikel 30 van de wet van 26 juni 1990, § 3, tweede lid en § 6 gewijzigd.

N° 35 DE MME LALIEUX ET CONSORTS

Art. 4

Apporter à cet article les modifications suivantes:

1) Au point 2°, remplacer l'article 37, § 2, alinéa 1er, 12°, en projet, comme suit:

«décider le placement résidentiel de l'intéressé soit dans une section ouverte, soit dans une section fermée d'un service pédopsychiatrique, s'il est établi dans un rapport indépendant pédopsychiatrique datant de moins d'un mois et établi selon les standards minimums déterminés par le Roi, qu'il souffre d'un trouble mental qui affecte gravement sa faculté de jugement ou sa capacité à contrôler ses actes.

Le placement dans une section fermée d'un service pédopsychiatrique n'est possible qu'en application de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux, conformément à l'article 43.»;

2) Au point 2, à l'article 37, § 2, en projet, insérer entre les alinéas 1er et 2:

«Seules les mesures visées au 3° et 4° peuvent être ordonnées à l'égard des personnes de moins de 12 ans.»;

3) Au point 2, remplacer l'article 37, § 2, alinéa 2, en projet, qui devient l'alinéa 3, comme suit:

«La préférence doit être donnée en premier lieu à une mesure restauratrice, visée à l'article 37bis de la présente loi. Avant qu'une mesure visée aux 1° à 6° soit imposée, la faisabilité d'un projet proposé par la personne concernée, visé au § 2ter doit être considérée. Les mesures visées aux 1° au 6° sont privilégiées par rapport à une mesure de placement. Enfin, le placement en régime ouvert est privilégié par rapport au placement en régime fermé.»;

4) Au 2°, compléter l'article 37, § 2, en projet, par les alinéas suivants:

«Le tribunal peut assortir la mesure de placement d'un sursis pour un délai de 6 mois à compter de la date du jugement, pour autant que l'intéressé s'engage à effectuer une prestation éducative et d'intérêt général à raison de 150 heures maximum.

Nr. 35 VAN MEVROUW LALIEUX c.s.

Art. 4

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) In punt 2°, het ontworpen artikel 37, § 2, eerste lid, 12° vervangen als volgt:

«overgaan tot residentiële plaatsing van de betrokkene in hetzij een open afdeling, hetzij een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst, ingeval uit een door een jeugdpsychiater, volgens de minimumnormen bepaald door de Koning, opgesteld onafhankelijk verslag van minder dan een maand oud, blijkt dat hij lijdt aan een geestesstoornis waardoor zijn oordeelsvermogen of zijn beheersing van zijn handelingen ernstig is aangetast.

Plaatsing in een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst is enkel mogelijk met toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, overeenkomstig artikel 43.»;

2) In punt 2°, in het ontworpen artikel 37, § 2, het volgende lid invoegen tussen het eerste en het tweede lid:

«Alleen de maatregelen bedoeld in 3° en 4° kunnen worden bevolen ten opzichte van de personen van minder dan twaalf jaar oud»;

3) In punt 2°, het ontworpen artikel 37, § 2, tweede lid, vervangen als volgt:

«In eerste instantie verdient een herstelgerichte maatregel, omschreven in artikel 37bis van deze wet, de voorkeur. Alvorens een maatregel, omschreven in 1° tot 6° wordt opgelegd, dient de haalbaarheid van een door de betrokkene voorgesteld project, omschreven in § 2ter, te worden overwogen. De maatregelen omschreven in 1° tot 6 verdienen de voorkeur boven een plaatsingsmaatregel. Tot slot verdient plaatsing in een open afdeling de voorkeur boven plaatsing in een gesloten afdeling.»;

4) In punt 2°, het ontworpen artikel 37, § 2, aanvullen met volgende leden:

«De rechtbank kan de uitvoering van de plaatsingsmaatregel uitstellen voor een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de datum van het vonnis, op voorwaarde dat de betrokkene zich verbindt tot het uitvoeren van een prestatie van opvoedkundige aard en van algemeen nut van ten hoogste 150 uur.

Si le tribunal prononce, en application de l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 1er, d) ou alinéa 2, c) une mesure de placement en institution publique de protection de la jeunesse, il en précise la durée, avec un maximum de six mois qui ne peut être prolongé.

Si le tribunal impose une autre mesure, il en précise la durée maximale, à l'exception des mesures visées à l'article 37, § 2, 1° et 2°.»;

5) Au 3°, compléter l'article 37, § 2bis, c, en projet comme suit:

«, si l'intéressé a atteint l'âge de 16 ans minimum;»;

6) Au 5°, supprimer à l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 1er, les mots «, sauf circonstances très exceptionnelles,».

7) Au 5°, compléter l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 1er, en projet, par un d), rédigé comme suit:

«d) soit, ont fait l'objet d'une révision de la mesure, prise conformément à l'article 60, si la ou les mesures imposées précédemment n'ont pas été respectées par la personne concernée, pour laquelle le placement peut être imposé pour une période de six mois maximum qui ne peut être prolongée. Au terme de cette période, d'autres mesures peuvent uniquement être imposées après une révision par le tribunal.»;

8) Au 5°, compléter l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 1er, par un point e), rédigé comme suit:

«e) soit, ont commis avec préméditation un fait qualifié coups et blessures ayant entraîné une maladie ou une incapacité de travail, soit une maladie paraissant incurable, soit la perte complète de l'utilisation d'un organe, soit une défiguration grave, soit ils ont causé des dégâts à des bâtiments ou des machines à vapeur, commis en association ou en bande et avec violence, par voies de fait ou menaces, soit ils ont commis une rébellion avec arme ou en groupe avec arme.»;

9) Au 5°, à l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 2, en projet, insérer le point b) suivant entre le point a) et le point b) qui devient le point c):

Indien de rechtbank echter krachtens artikel 37, § 2^{quater}, eerste lid, d of tweede lid c), een maatregel uitspreekt tot plaatsing in een gemeenschapsinstelling, bedraagt de maximumduur ervan zes maanden en kan deze niet worden verlengd.

Indien de rechtbank een andere maatregel oplegt, dient de maximale duur ervan te worden bepaald, met uitzondering van de maatregelen genoemd in artikel 37, § 2, 1° en 2°.»;

5) In punt 3°, het ontworpen artikel 37, § 2bis, c, aanvullen als volgt:

«, indien de betrokkene de leeftijd van minimum 16 jaar heeft bereikt»;

6) In punt 5°, in het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, eerste lid, de woorden «, behalve in hoogst uitzonderlijke omstandigheden,» weglaten.

7) In punt 5°, het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, eerste lid, aanvullen met een punt d), luidend als volgt:

«d) hetzij ze het voorwerp zijn van een herziening van de maatregel, genomen krachtens artikel 60, in geval de eerder opgelegde maatregel of maatregelen niet werd of werden nageleefd door de betrokkene, waarbij de plaatsing voor een niet verlengbare termijn van maximum zes maanden kan worden opgelegd. Na het verstrijken van deze termijn kunnen andere maatregelen slechts worden opgelegd na een herziening door de rechtbank.»;

8) In punt 5°, het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, eerste lid, aanvullen met een punt e), luidend als volgt:

«e) hetzij ze met voorbedachten rade een als slagen en verwondingen omschreven feit hebben gepleegd dat een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid, hetzij een ongeneeslijke lijkende ziekte, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware vermindering ten gevolge heeft, hetzij ze vernielingen aanrichten van bouwwerken of stoommachines, gepleegd in vereniging of in bende en met behulp van geweld daden, feitelijkheden of bedreigingen, hetzij ze, voorzien van wapens of in groep van personen voorzien van wapens, weerspannigheid hebben gepleegd»;

9) In punt 5° in het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, tweede lid, wordt tussen punt a) en punt b) dat punt c) wordt, een punt b) ingevoegd, luidende:

«b) soit, ont commis un fait qualifié attentat à la pudeur, ou association de malfaiteur, ou menace contre les personnes; «

10) Au 5°, compléter l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 2, en projet, par un point d), rédigé comme suit:

«d) soit, ont commis avec préméditation un fait qualifié coups et blessures qui a entraîné une maladie ou une incapacité de travail soit une maladie paraissant incurable, soit la perte complète de l'utilisation d'un organe, soit une défiguration grave, soit ils ont causé des dégâts à des bâtiments ou des machines à vapeur, commis en association ou en bande et avec violence, par voies de fait ou menaces, soit ils ont commis une rébellion avec arme ou en groupe avec arme.»

11) Au point 5°, compléter l'article 37, § 2^{quater}, alinéa 2, en projet, par un point e) rédigé comme suit:

«e) soit, ont fait l'objet d'une révision de la mesure, prise conformément à l'article 60, si la ou les mesures imposées précédemment n'ont pas été respectées par la personne concernée, pour laquelle le placement peut être imposé pour une période de six mois maximum qui ne peut être prolongée. Au terme de cette période, d'autres mesures peuvent uniquement être imposées après une révision par le tribunal.»;

12) Au 6°, à l'article 37, § 2^{quinquies}, alinéa 2, en projet, insérer les mots «, une combinaison de plusieurs des mesures visées au § 2, ou une combinaison d'une ou de plusieurs de ces mesures avec une ou plusieurs conditions visées au § 2bis», entre les mots «paragraphe 2, 7° à 12°» et les mots «, ou s'il ordonne».

13) Au 7°, supprimer le c);

14) Insérer entre l'alinéa 3 et l'alinéa 4 l'alinéa suivant:

«A l'égard des personnes visées à l'article 36, § 2, 12°, le placement résidentiel doit se poursuivre jusqu'à la fin du traitement, pour autant que ce traitement le nécessite.».

«b) hetzij, ze een als aanranding van de eerbaarheid, criminele organisatie, bedreiging van personen omschreven feit hebben gepleegd;»

10) In punt 5° het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, tweede lid, aanvullen met een punt d), luidend als volgt:

«d) hetzij ze met voorbedachten rade een als slagen en verwondingen omschreven feit hebben gepleegd dat een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid, hetzij een ongeneeslijke lijkende ziekte, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft, hetzij ze vernielingen aanrichten van bouwwerken of stoommachines, gepleegd in vereniging of in bende en met behulp van gewelddaden, feitelijkheden of bedreigingen, hetzij ze, voorzien van wapens of in groep van personen voorzien van wapens, weerspanning hebben gepleegd.».

11) In punt 5°, het ontworpen artikel 37, § 2^{quater}, tweede lid aanvullen met een punt e), luidend als volgt:

«e) hetzij ze het voorwerp zijn van een herziening van de maatregel, genomen krachtens artikel 60, in geval de eerder opgelegde maatregel of maatregelen niet werd of werden nageleefd door de betrokkene, waarbij de plaatsing voor een niet verlengbare termijn van maximum zes maanden kan worden opgelegd. Na het verstrijken van deze termijn kunnen andere maatregelen slechts worden opgelegd na een herziening door de rechtbank.»;

12) In punt 6°, in het ontworpen artikel 37, § 2^{quinquies}, tweede lid, de woorden «, een combinatie van meerdere van de in § 2 bedoelde maatregelen, of een combinatie van één of meer van deze maatregelen met één of meer van de in § 2bis bedoelde voorwaarden» invoegen tussen de woorden «maatregelen» en «beveelt»;

13) In punt 7°, het c) weglaten;

14) Het volgende lid invoegen tussen het derde en het vierde lid:

«Ten aanzien van de in artikel 36, § 2, 12°, bedoelde personen dient de residentiële plaatsing te lopen tot het einde van de behandeling, zolang dat in het licht van die behandeling vereist is.».

JUSTIFICATION

Avec le point 1), il est explicité que le tribunal de la jeunesse peut ordonner un placement dans une section fermée d'un service pédopsychiatrique. Ceci était déjà prévu de façon implicite dans la deuxième phrase du point 12° de l'article 37, § 2 du projet, mais il y a lieu de l'expliciter dans la première phrase de ce même point 12°.

Le point 1) reformule en ce sens l'article 37, § 2, 12°.

Parmi les mesures, la priorité est donnée à la médiation. Avant d'envisager les mesures visées au § 2, 1° à 6°, il convient d'examiner la faisabilité d'un projet, proposé par le jeune. Le placement en institution, de préférence en section ouverte, constitue le dernier recours.

Le point 2) vise à limiter l'intervention judiciaire dans les affaires mettant en cause des mineurs de moins de 12 ans. Lorsque des jeunes de moins de 12 ans commettent des faits qualifiés infraction, il convient en effet de les considérer comme particulièrement en danger. C'est pourquoi, il y a lieu, à leur égard, de ne prononcer que la mesure qui leur apporte un encadrement éducatif intensif sous la surveillance du Tribunal. Cette mesure laisse une grande marge de manœuvre aux services des Communautés dans la définition type d'intervention éducative qu'il convient d'apporter au jeune en fonction du cas d'espèce. Le § 2bis leur est également applicable.

Le point 3) modifie en ce sens l'article 37, § 2, alinéa 2. En outre, il est prévu que le tribunal a la possibilité de reporter son exécution pour un délai de 6 mois à compter de la date du jugement, pour autant que l'intéressé s'engage à effectuer prestation éducative et d'intérêt général à raison de 150 heures maximum.

Le point 4), alinéa 1er, complète en ce sens l'article 37, § 2.

Etant donné que, par le biais des points 7) et 9), en cas de révision de la mesure conformément à l'article 60 le juge a la possibilité de placer la personne concernée dans une institution publique de protection de la jeunesse, si elle ne respecte pas les mesures antérieurement imposées, la loi doit, afin d'éviter une utilisation disproportionnée de cette possibilité, imposer une période non-prolongeable de placement de six mois maximum. A l'issue de cette période, d'autres mesures peuvent être imposées dans le cadre d'une révision.

Le point 4), alinéa 2, complète en ce sens l'article 37, § 2.

Pour l'imposition d'autres mesures, à l'exception de la réprimande et de la mesure restauratrice, le juge doit également systématiquement prévoir une période maximum.

Le point 4), alinéa 3, complète en ce sens l'article 37, § 2.

Il y a lieu de bien clarifier qu'après échéance de la période maximum décidée par le tribunal, la mesure peut être revue à tout moment et peut être prolongée en application de l'article 37, § 2, alinéa 3, et/ou de l'article 60.

VERANTWOORDING

Met het punt 1) wordt uitdrukkelijk gesteld dat de jeugdrechtbank een plaatsing kan bevelen in een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst. Dit was reeds impliciet bepaald in de tweede zin van punt 12° van artikel 37, § 2, van het ontwerp, maar het is aangewezen om het tevens uitdrukkelijk te vermelden in de eerste zin van hetzelfde punt 12°. Het punt 1) herformuleert in die zin artikel 37, § 2, 12°.

In de rangorde van de maatregelen komt de bemiddeling op de eerste plaats. Vooral eer de maatregelen bedoeld in paragraaf 2, 1° tot en met 6° worden overwogen, dient de haalbaarheid van een project, voorgesteld door de jongere, te worden nagegaan. In laatste instantie komt de plaatsing in een gemeenschapsinstelling, bij voorkeur in een open opvoedingsafdeling, in aanmerking.

Het punt 2) strekt ertoe de gerechtelijke tussenkomst te beperken bij zaken die minderjarigen van minder dan 12 jaar betreffen. Wanneer jongeren van minder dan 12 jaar feiten plegen die als misdrijf worden omschreven, moet men hen inderdaad beschouwen als zijnde bijzonder in gevaar. Daarom moet men ten aanzien van hen slechts een maatregel uitspreken die zorgt voor een intensieve opvoedkundige omkadering onder toezicht van de rechtbank. Deze maatregel laat een grote manoeuvreerruimte aan de diensten van de Gemeenschappen inzake de definitie van het type opvoedkundige interventie ten aanzien van de jongere, in functie van het bijzonder concrete. Paragraaf 2bis is eveneens op hen van toepassing.

Het punt 3) wijzigt in die zin artikel 37, § 2, lid 2. Tevens wordt voorzien dat de rechtbank de uitvoering van de plaatsingsmaatregel kan uitstellen voor een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de datum van het vonnis, op voorwaarde dat de betrokkene zich verbindt tot het uitvoeren van een prestatie van opvoedkundige aard en van algemeen nut van ten hoogste 150 uur. Het punt 4), 1e lid vult in die zin artikel 37, § 2 aan.

Aangezien de rechter door de amendementen 7) en 9) bij herziening van de maatregel overeenkomstig artikel 60, de mogelijkheid wordt geboden om de betrokkene in een gemeenschapsinstelling te plaatsen, indien de betrokkene de eerder opgelegde maatregel niet eerbiedigde, dient, teneinde een disproportioneel gebruik van deze mogelijkheid te voorkomen, in geval van plaatsing, bij wet een onverlengbare maximumtermijn van zes maanden te worden bepaald. Na deze periode kunnen andere maatregelen worden opgelegd bij een herziening. Het punt 4), tweede lid, vult in die zin artikel 37, § 2, aan.

Voor het opleggen van andere maatregelen dient de rechter eveneens steeds een maximumtermijn te bepalen, met uitzondering voor wat betreft de strenge vermaning en de herstelgerichte maatregel. Het punt 4), derde lid vult in die zin artikel 37, § 2 aan.

Het verdient evenwel verduidelijking dat de maatregel na verloop van de door de rechtbank bepaalde maximumtermijn steeds kan worden herzien of verlengd onder de voorwaarden genoemd in artikel 37, § 2, derde lid, artikel 37, § 3 en/of artikel 60.

Le point 5) a pour but de n'imposer le travail rémunéré, à raison de 150 heures maximum, effectué en vue de l'indemnisation de la victime, visé à l'article 37, § 2bis, c), qu'aux intéressés qui ont atteint l'âge de 16 ans minimum.

L point 6) vise, dans l'article 37, § 2quater, alinéa 1er, à réserver l'entrée en IPPJ en toute circonstance aux enfants âgés de plus de 12 ans.

Un critère de placement dans une section ouverte d'une institution communautaire est inséré avec le point 8). Il concerne uniquement de graves délits qui sont repris aux articles 271, 272, 399, 400 et 525 du Code pénal.

Le point 11) vise à permettre le placement de jeunes en IPPJ, section fermée, en cas de poursuites pour des faits qualifiés d'attentat à la pudeur (art. 373 du C.P.), de menace contre les personnes (art. 327 du C.P.) ou encore de d'association de malfaiteurs (art. 323, alinéa 2, du C.P.). Ces infractions sont, en effet, sanctionnées par une peine correctionnelle.

Un critère de placement dans une section fermée d'une institution communautaire est inséré par le point 10). Il concerne uniquement de graves délits qui sont repris aux articles 271, 272, 399, 400 et 525 du Code pénal.

En outre, le point 12) énonce que non seulement les mesures en tant que telle mais également la décision du tribunal d'imposer une combinaison de mesures ou une combinaison d'une ou de plusieurs mesures et d'une ou de plusieurs conditions supplémentaires, doit être motivée. (article 37, § 2quinquies).

Ensuite, la possibilité pour le juge de prolonger d'office la mesure est supprimée, afin de répondre à la critique de plusieurs acteurs de terrain que cette disposition n'est pas respectueuse du rôle du ministère public en matière d'action publique. Il n'y a pas lieu de conférer au juge le pouvoir de prendre des mesures qui n'ont pas été requises.

Le point 13) modifie l'article 37, § 3, alinéa 2, 2°, de sorte que la possibilité pour le juge de la jeunesse de prononcer «d'office» la prolongation des mesures est supprimée. Cette possibilité témoignerait d'un manque de respect pour le rôle du ministère public dans l'action publique.

Finalement, il permet la poursuite d'une mesure prise en vertu de l'article 37, § 2, 12°, jusqu'à la fin du traitement, pour autant que ce traitement le nécessite. En d'autres mots, la finalisation de la thérapie prime sur le principe qu'il est mis fin aux mesures protectionnelles à l'âge de 18 ans, sauf dans les cas visés à l'article 37, § 3. Le médecin traitant décide quand il est mis fin à la thérapie. Il peut également à tout moment décider qu'il vaut mieux mettre fin au traitement. En effet, la disposition permet de déroger du délai originalement prévu par le juge. Ce principe est déjà prévu dans la loi, notamment à l'article 43 de la loi de 65 (en projet): en cas de placement en application de la loi de 1990, la décision de mettre fin au traitement n'est exécutée qu'après 5 jours. Il y a lieu d'y faire référence ici et d'élargir ce principe à tout placement en mi-

Het punt 5) beoogt om in artikel 37, § 2bis, c) de betaalde arbeid, gedurende ten hoogste 150 uur, met het oog op de vergoeding van het slachtoffer, alleen op te leggen aan betrokkenen, die de leeftijd van minimum 16 jaar hebben bereikt.

Het punt 6) beoogt om in artikel 37, § 2quater, lid 1, in alle omstandigheden de toegang tot een gemeenschapsinstelling voor te behouden aan kinderen ouder dan 12 jaar.

Met punt 8) wordt een criterium tot plaatsing in een open afdeling van een gemeenschapsinstelling toegevoegd. Het betreft enkel zware vergrijpen, die worden genoemd in de artikelen 271, 272, 399, 400 en 525 van het Strafwetboek.

Het punt 11) beoogt de plaatsing van jongeren in een gesloten afdeling van een gemeenschapsinstelling mogelijk te maken in geval van vervolging voor feiten omschreven als aanranding van de eerbaarheid (art. 373 Sw), bedreiging van personen (art. 327 Sw.) of criminele organisatie (art. 323, tweede lid, Sw.). Deze inbreuken worden correctioneel gestraft.

Met het punt 10) wordt een criterium tot plaatsing in een gesloten afdeling van een gemeenschapsinstelling toegevoegd. Het betreft enkel zware vergrijpen, die worden genoemd in de artikelen 271, 272, 399, 400 en 525 van het Strafwetboek.

Voorts bepaalt het punt 12) dat niet enkel de maatregelen als dusdanig maar ook de beslissing van de rechter om een combinatie van maatregelen of een combinatie van één of meer maatregelen met één of meer bijkomende voorwaarden op te leggen, moet worden gemotiveerd (artikel 37, § 2quinquies).

Vervolgens wordt de mogelijkheid van de rechter om ambtshalve de verlenging van de maatregel te bevelen, geschrapt, als antwoord op de kritiek van meerdere terreinactoren dat deze bepaling de rol van het openbaar ministerie inzake publieke vorderingen niet eerbiedigt. Het is niet gepast om de rechter de bevoegdheid toe te kennen om maatregelen te nemen die niet gevorderd worden.

Het punt 13) wijzigt artikel 37, § 3, tweede lid, 2° zodat de mogelijkheid voor de jeugdrechter om «ambtshalve» de verlenging van de maatregelen uit te spreken wordt opgeheven. Deze mogelijkheid zou van weinig respect getuigen voor de rol van het openbaar ministerie in de strafvordering.

Tenslotte wordt mogelijk gemaakt om een maatregel genomen krachtens artikel 37, § 2, 12°, te laten doorlopen tot het einde van de behandeling, voor zover deze behandeling dit vereist. Het voleindigen van de therapie primeert met andere woorden op het beginsel dat jeugdbeschermingsmaatregelen aflopen op de leeftijd van 18 jaar, behoudens bij verlenging in toepassing van artikel 37, § 3. De behandelende geneesheer bepaalt wanneer de therapie beëindigd kan worden. Hij kan tevens ten allen tijde beslissen dat het beter is de behandeling stop te zetten. De bepaling laat inderdaad toe om af te wijken van de oorspronkelijk door de rechter vastgestelde termijn. Dit beginsel is reeds vervat in de wet, inzonderheid in artikel 43 van de wet van 1965 (in ontwerp): in geval van plaatsing krachtens de wet van 1990, wordt de beslissing om de

lieu psychiatrique. Le délai transitoire de 5 jours est donc systématiquement d'application.

Une disposition est insérée en ce sens entre les alinéas 3 et 4 de l'article 37, § 3 (point 14).

Karine LALIEUX (PS)
Martine Taelman (PS)
Alain Courtois (MR)
Hilde Claes (sp.a-spirit)
Valérie Déom (PS)
Annelies Storms (sp.a-spirit)
Jean-Claude Maene (PS)

behandeling stop te zetten slechts na 5 dagen uitgevoerd. Dit beginsel moet hier worden aangehaald en uitgebreid tot iedere plaatsing in een psychiatrische afdeling. De overgangstermijn van vijf dagen is dus systematisch van toepassing.

In die zin wordt een bepaling ingevoegd tussen het 3^e en 4^e lid van artikel 37, § 3 (punt 14).